

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Katolická teologická fakulta

Ústav dějin křesťanského umění

Dějiny křesťanského umění

Jana Černá

VÁCLAV RADIMSKÝ – OPOMÍJENÝ ČESKÝ IMPRESIONISTA

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Milan Pech

2010

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a v seznamu literatury a pramenů uvedla veškeré informační zdroje, které jsem použila.

V Praze dne: _____

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Milanu Pechovi a PhDr. Marii Rakušánové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce a poskytnutí cenných rad a připomínek. Dále bych chtěla poděkovat všem pracovníkům institucí, kteří mi vyšli vstříc a umožnili mi kontakt s Radimského díly, reprodukcemi a poskytli mi taktéž mnoho důležitých informací.

OBSAH

1. Úvod	5
2. Zhodnocení literatury a pramenů	7
3. Impresionismus a výtvarné umění	10
3. 1 Vznik impresionismu - umělecký fenomén 19. století	10
3. 2 Impresionismus ve Francii a jeho reflexe na české výtvarné scéně	11
3. 3 Fenomén impresionismu v Čechách a problematičnost jeho zjednodušující aplikace na české dějiny umění	16
4. Václav Radimský- biografie	19
5. Tvorba Václava Radimského ve vztahu k francouzskému impresionismu	28
6. Srovnání díla Václava Radimského s vybranými českými malíři (A. Chittussim, A. Slavíčkem, A. Hudečkem).....	31
7. Pozice Václava Radimského v českém uměleckém prostředí.....	33
8. Závěr.....	35
9. Seznam použité literatury a pramenů	37
I. Přehled výstav Václava Radimského v Čechách a v zahraničí	42
II. Díla Václava Radimského zastoupená v galerijních a muzejních sbírkách v České republice	50
III. Obrazová příloha	55
IV. Seznam vyobrazení.....	68
Anglická anotace	73
Resumé	74

1. Úvod

Za svého života byl Václav Radimský uznávaným, vyhledávaným a váženým umělcem. Např. v knize, Jaroslava Kopy, *Čeští malíři impresionisté*, se můžeme dočíst, že je Radimský dokonce považován za prvního českého malíře, „který uvedl do Čech způsob impresionistického podání krajiny.“¹ Přesto se současná literatura tomuto umělci věnuje velmi okrajově.

V posledních dvaceti letech proběhlo jen několik jeho autorských výstav v regionálních galeriích, které doprovodily menší výstavní katalogy.² Stále však neexistuje monografie tohoto, ve své době bezpochyby uznávaného, českého umělce.³

Z tohoto důvodu si ve své bakalářské práci kladu za cíl seznámit čtenáře se životem a uměleckou tvorbou Václava Radimského. V úvodní části nastíním vznik, průběh a vývoj fenoménu impresionismu ve Francii a problematiku tohoto uměleckého směru v Čechách. V následující části své práce s názvem Václav Radimský – biografie osvětlím, několik stále neobjasněných momentů z umělcova života. Jedná se například o Radimského studium na výtvarných akademiích v Čechách i ve světě nebo o jeho pobyt ve Francii, konkrétně v Giverny. Dále se pokusím o srovnání uměleckých děl Václava Radimského s obrazy vybraných českých malířů krajiny, kteří tvořili ve stejném období: Antonínem Chittussem, Antonínem Slavíčkem a Antonínem Hudečkem. V kapitole, která se zabývá malířovým vztahem k francouzským impresionistům, upozorním na Radimského inspirační zdroje. Jedním z nich byl bezesporu Claude Monet.

Domnívám se, že vzhledem k umělcově přímému napojení na světové impresionisty, by měl mít Václav Radimský v českém uměleckém prostředí své jasně viditelné místo. Nad jeho postavením v českých dějinách umění se zamyslím v kapitole s názvem Pozice Václava Radimského v českém uměleckém prostředí. Chtěla bych v ní vyslovit svůj názor na jeho tvorbu a také se zamyslet nad pravděpodobnými příčinami dosavadního malého zájmu o Radimského dílo.

Seznamem chronologicky uspořádaných výstav, které doplňuji o poznámky z dobových recenzí, bych chtěla upozornit na fakt, že byl ve své době Radimský žádaným

¹ KOPA 1934, 41.

² Chronologicky uspořádané umělcovy monografické výstavy posledních let: Václav Radimský 1867–1946, Regionální muzeum v Kolíně, 1992; Václav Radimský- obrazy, Galerie moderního umění v Hradci Králové, 2003; Václav Radimský (1867–1946), Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory, 4. listopadu 2005– 31. ledna 2006; Václav Radimský, Východočeská galerie v Pardubicích- zámek, 1. března – 28. května 2006

³ Podle vzpomínek akademického malíře Jaroslava Hořánka, vyprávěl při přednášce na Akademii V. V. Štech o Radimském, že „nezažil v Praze větší slávu, než s jakou byla u nás přijata v roce 1901 jeho výstava v Rudolfinu. Přivítán prý byl dokonce jako vévoda zvoněním zvonů a kapelami v ulicích Prahy.“ Citace použita z: František DVORÁK: Malířské dílo Václava Radimského, 1992, 1.

a populárním umělcem, jenž hojně vystavoval nejen v Čechách, ale i v zahraničí, jako např. v Německu, Francii, Anglii a Holandsku. Svou práci bych ráda zakončila soupisem Radimského děl nacházejících se v českých galerijních a muzejních institucích.

2. Zhodnocení literatury a pramenů

V úvodu jsem naznačila malé množství literatury a publikovaných pramenů vztahujících se k osobě Václava Radimského. V této kapitole ji rozeberu podrobněji a jmenovitě. Při hledání důvěryhodných pramenů a literatury jsem se nejčastěji uchýlovala k literatuře primární, tedy ke článkům z dobových periodik, recenzím a k ostatní dobové literatuře. Dalším zdrojem mi byla literatura sekundární, neboli ta, jež se zabývá umělcovou postavou zpětně. V tomto případě jde o knihy, které se věnují oblasti, např. impresionismu a o Radimském se pouze zmiňují, anebo o katalogy výstav konaných po umělcově smrti. Začnu však obecnou charakteristikou, díky které mohu literaturu o (námi sledovaném) malíři rozdělit do několika specifických skupin.

První a nejpodstatnější skupina obsahuje především dobové články v novinách a časopisech zabývajících se výtvarnou tematikou, např. recenze, fejetony, kritiky a oznámení.

Druhou skupinou je literatura, která mi výrazně pomohla zorientovat se v umělcově tvorbě. Jsou to zvláště katalogy autorských a skupinových výstav.

Další početnou skupinou je literatura obecně se zabývajících problematikou impresionismu ve světě nebo v Čechách a problematikou výtvarného umění 19. století. Tyto knižní publikace se Václavem Radimským zabývají v podstatě jen okrajově, někdy dokonce pouhým výčtem jeho jména.

Poslední skupinou, která je čistě heslovitá a informativní, jsou výkladové slovníky a encyklopedie.

O životě a osobě Václava Radimského se z literatury zabývajících se tematikou 19. století a impresionismem mnoho nedozvíme. Domnívám se, že nejbohatší vydanou publikací o našem jediném českém impresionistovi v pravém slova smyslu, je zatím katalog nesoucí název *Václav Radimský 1867–1946: výběr z malířské tvorby*, podle stejnojmenné výstavy konané v Galerii Felixe Jeneweina v letech 2005–2006 v Kutné Hoře.⁴ Aleš Rezler při příležitosti této výstavy vydal rovněž brožuru – *Václav Radimský 1867–1946: korespondence 1899–1918*, která přibližuje vztahy Radimského s rodinou právě v letech 1899–1918, kdy pobýval ve Francii. Díky ní si můžeme dotvořit docela jasný obrázek o tom, jak se v té době impresionistovi dařilo po umělecké i finanční stránce. Kromě toho také kde a jak tvořil, koho potkal a s kým se seznámil. Dozvíme se třeba i o jeho zálibách a koníčcích.

⁴ REZLER 2006, nepag.

Doplňující informace jsem se dozvěděla ve článku *Václav Radimský očima sběratele* od Václava Kurela.⁵ Toto pojednání psané z pohledu sběratele je velmi cenné. Přestože je kratší, je plné informací, které jsem nenalezla ani v již zmíněném katalogu od Aleše Rezlera.

Co se týče datací, obracela jsem se pro kontrolu mimo jiné k encyklopedické publikaci *Encyklopedie českého výtvarného umění*.⁶ Zde jsem získala počáteční materiál ke kapitole, jež se zabývá Radimského biografií, konkrétně pro část o jeho studiích na výtvarných akademiích. Narazila jsem zde totiž na jedinou zmínku, podle které měl Václav Radimský studovat nejprve na akademii v Praze, která se vzájemně podporuje s domněnkou, poznamenanou v katalogu umělcovy výstavy z roku 1992 prof. Františkem Dvořákem.⁷

Není novinkou, že v některých publikacích můžeme narazit na chyby. V knize *Čeští malíři impresionisté* od Jaroslava Kopy z roku 1934, je mylně uvedený rok narození Václava Radimského. Uvádí se zde, že se narodil roku 1869 v Kolíně nad Labem, což při porovnáním s údaji v dobových člancích a ostatní literaturou mohu vyloučit.⁸ Václav Radimský se narodil roku 1867.⁹

O malířových předcích a celém jeho rodu, jsem nejvíce čerpala ze starých čísel denního tisku. Například 14. května roku 1940 vyšel v Národních listech článek s názvem *Čtvrt tisíciletí mlynářství v rodu Radimských v Kolíně*, kde je možné se dozvědět mnoho o celé generaci rodu Radimských.¹⁰

Za velmi přínosnou považuji stať publikovanou v časopise *Volné směry* v roce 1899, kterou napsal známý kritik a historik umění Karel Boromejský Mádl, jenž se v ní věnuje Václavu Radimskému na plných dvanácti stránkách.¹¹ Vyjadřuje se zde k Radimského studiu v zahraničí, zkoumá jeho momentální způsob tvůrčího vyjadřování, které ovlivnily především jeho pobyty v zahraničí, zvláště pak ve Francii. Ukazuje, jaký vztah mezi Radimským, Claudem Monetem a ostatními francouzskými impresionisty byl.¹² Komentuje, kde všude umělec pobýval a jak dlouho tam či onde zůstával. Vysvětluje, čím jeho obrazy uchvacují veřejnost, a v neposlední řadě popisuje umělcův

⁵ KUREL 2007, 27–30.

⁶ Srov.: Eva REITHAROVÁ: Václav Radimský. In: Encyklopedie českého výtvarného umění. Praha 1975, 406.

⁷ Více viz kapitola: 4.1 Václav Radimský- biografie, 19.

⁸ KOPA 1934, 41.

⁹ Srov.: ŠEVEČEK 1985, nepag.; DVOŘÁK 1992, 1.; REZLER 2006, nepag., apod.

¹⁰ Srov.: Národní listy 14. května 1940, 3.

¹¹ MÁDL 1899, 277–289.

¹² Více viz kapitola: Tvorba Václava Radimského ve vztahu k francouzskému impresionismu

výtvarný styl: „Na Radimského nástroji zvučí zatím jenom čtyři struny: dvě a dvě tony příbuznými. Zní v jeho obrazech a zaznamenává je výslovně v jejich titulech. Jsou to dvě doby roční a dvě denní. U něho se příroda probouzí, nebo chystá ku spánku. Nemiluje kulminací poledne nebo léta: má v lásce jen přípravy k nim a odchod od nich. Ty dominují v jeho díle a jen tu onde zaleskne se těžký sníh nebo fosforeskuje svit hvězdné noci.“¹³

Jak je patrné, o tvorbě Václava Radimského se můžeme dozvědět především z dobové kritiky, článků, oznámení nebo recenzí jeho výstav. Díky nim si můžeme také utvořit obrázek, jak byl umělec v té či oné době populární, jak byl uznávaný a žádaný. V té souvislosti bych zde zmínila kritiku Josefa Čapka uveřejněnou v Lidových novinách ze dne 28. února 1929.¹⁴ Čapek uznale píše: „Výstava ukazuje, že Radimský je letos stejně tak jako loni a předloni ve své obvyklé kondici, že čile maluje ve svém oblíbeném Polabí, jsa pořád ještě tak příjemně krajinářsky naladěn [...]“¹⁵ Kritiky týkající se našeho opomíjeného impresionisty psal i jeho bratr Karel, jenž považoval Radimského díla v první řadě tvořená pro obecnost, což uvádí také jako důvod jeho popularity mezi lidmi a však menší obliby mezi umělci.¹⁶

O Radimském se dokonce zmiňuje i Guillaume Apollinaire v knize *O novém umění*. Píše, že Radimský upoutává zvláště neobvyklým intenzivním světlem a že podstatou jeho malby je kresba a konstrukce obrazu. Dále pokračuje: „Radimského pohledy na Il de France mají jednu příjemnou stránku, se kterou se dnešní malíři příliš nezatažují: jsou situovány. A nemají-li jedinečnou stříbitost a měkkost Corotovu, na něhož Radimský myslel, mají alespoň dnes vzácnou čistotu a poctivost [...]“¹⁷ O malířově vztahu k francouzskému impresionismu hovořil V. V. Štech ve své knize *V zamlženém zrcadle*. V ní představuje Václava Radimského jako umělce, jenž do Čech přinesl francouzskou koncepci impresionismu.¹⁸

Z mladší literatury jsou přínosné například publikace o *Claudu Monetovi* od Iva Krška, který se o Radimském zmiňuje právě v souvislosti s francouzským impresionistou Monetem, že tvořili ve stejném místě, tedy v Giverny ve Francii.¹⁹ A v neposlední řadě i Petr Wittlich v knize *Česká secese*.²⁰

¹³ MÁDL 1899, 286.

¹⁴ Kritika byla opět otištěna v časopise *Volné směry*.

¹⁵ ČAPEK, 1929–1930, 37.

¹⁶ Srov.: Karel ČAPEK: Václav Radimský. In: Stopa. Praha 1909, 60sq.

¹⁷ APOLLINAIRE, 1974, 97.

¹⁸ ŠTECH, 1967, 199.

¹⁹ KRSEK 1982, 70.

²⁰ WITTLICH 1982, 60.

3. Impresionismus ve výtvarném umění

3.1 Vznik impresionismu - umělecký fenomén 19. století

Impresionismus je jedním z nejdůležitějších uměleckých fenoménů 19. století. Použijeme-li čistě encyklopedickou definici, můžeme impresionismus definovat jako umělecký směr, který vznikl ve Francii v 60. letech 19. století. Zasáhl nejen malířství, ale i literaturu a hudbu. Trval do počátku 20. století.²¹

Impresionismus charakterizuje uvolněný malířský rukopis, práce s barevnou skvrnou, nová stupnice barevných odstínů a jejich světelných efektů. Nově umělcům dovoľoval upustit od strohého, precizního a přísného akademismu a obrátit pozornost k přírodě, vlastním dojmům a pocitům. Malíři chtěli zobrazovat krajinu věrohodným způsobem, prostřednictvím důkladné analýzy jejích světelných podmínek. Pro dosažení takového cíle bylo zapotřebí přímé, objektivní a rychlé techniky. Impresionisté již nezobrazovali tradiční linky a šerosvit, důležité byly kontrasty. To vše se přičilo akademickým technickým koncepcím.

Svůj podíl na formování impresionismu měl objev fotografie. Stala se rivalem a konkurentem malířství již od počátku svého vzniku na konci třicátých let 19. století.²² Není proto náhoda, že mnoho umělců tvořících v tomto uměleckém stylu měli o fotografii zájem. Obdivovali ji především díky její schopnosti zobrazovat realitu objektivním způsobem. Dále pak pro nezvyklost jejích záběrů např. odříznutých částí těl u postav na okrajích snímku, kvůli nejasnému vzhledu nebo schopnosti zmrazovat pohyb. Proto ji dokonce využívali při realizaci svých obrazů.²³ Hojným exotickým zdrojem inspirace byly též japonské tisky, které ovlivnily impresionisty svým výtvarným zpracováním a tematikou.²⁴

Podle Vlastimila Fialy „romantismus přinesl impresionistům svobodu barvy a malířského rukopisu, vyjádření individuálního, osobního vztahu k životu a skutečnosti, realismus pak otevřel nedozírné možnosti šíře nových námětových oblastí i šíře volby výtvarných prostředků, barbizonští vyvedli malíře ze čtyř stěn ateliérů do pleneru, do

²¹ Lexikon der Kunst: Malerei- Architektur- Bildhauerkunst. Freiburg 1987, 177.

²² Vynález fotografie se datuje do roku 1839. Nejdříve se stává pomocníkem a později i vlastním samostatným odvětvím výtvarného umění. Roku 1859 se fotografie poprvé dostává do Salonu. Srov.: heslo Fotografie. In: Ingo F. WALTHER: Impresionismus. Praha 2008, 662.

²³ Edgar Degas ji například využíval pro dokončení svých obrazů z koňských dostihů. Srov.: Melisa RICKETTS: Impresionismus. Praha 2005, 12.

²⁴ Typ grafických listů Ukiyo-e, se dostal do Evropy bezprostředně s otevřením se Japonska mezinárodnímu trhu v roce 1854. Mezi nejvýraznější představitele patří Kitagawa Utamaro (1756–1806) a Katsushika Hokusai (1760–1849). Srov.: Melisa RICKETTS: Impresionismus. Praha 2005, 12.

krajiny, do života a naučili je pozorně studovat a rozlišovat nejen charaktery jednotlivých jevů, ale i jejich vzájemné vztahy a souvislosti.²⁵ Vidina dokonalého díla přiměla umělce přiblížit se k motivu, vyšli proto ze svých ateliérů a tvořili v přírodě. Tento pokrok umožnil například vznik nového vynálezu, průmyslově vyráběné olejové barvy v tubách. Často je malíři chodili kupovat výměnou za svá díla do krámků „otce Tanguyho“, když měli hluboko do kapsy.²⁶

Označení impresionismus bylo poprvé použito francouzským novinářem Louisem Leroyem v časopise *Charivari* 25. dubna roku 1874.²⁷ Bylo to původně ironické pojmenování pro skupinu tehdejších nezávislých umělců.²⁸ Ti, na protest proti oficiálnímu pařížskému Salonu, vystavili svá umělecká díla u fotografa Nadara na bulváru des Capucines č. 35.²⁹ Ono zesměšňující pojmenování bylo odvozeno od názvu obrazu Claua Moneta *Impression- soleil levant/ Imprese (dojem) - východ slunce [1]*, který namaloval v roce 1873. Sama si takto nezávislá skupina začala říkat až od společné výstavy roku 1876 a počala vydávat časopis *L'impressioniste, Journal d'art* v dubnu roku 1877, kterého však vyšla pouze čtyři čísla.³⁰

Pokud bychom hledali mezník pro vznik moderního umění, můžeme za něj pokládat rok 1884, což je datum založení Salonu nezávislých. Na jeho vzniku se shodli pořadatelé veliké světové výstavy *Les sources du XX. e siècle - Prameny XX. století*.³¹ Věnovat se mu budu podrobněji v následující kapitole.

3. 2 Impresionismus ve Francii a jeho reflexe na české výtvarné scéně

Proč ale vznikl impresionismus právě ve Francii? Jak uvádí Ingo F. Walther ve své knize *Impresionismus*, bylo to způsobeno tamějšími politickými a uměleckými poměry, které se projeví již ve spojitosti s Francouzskou revolucí v roce 1789. Walther o společenských souvislostech vzniku impresionismu popsal: „Vývoj měšťanské společnosti v 19. století, včetně jejího kulturního výrazu, probíhal ve Francii důsledněji, precizněji a vždy s jistým předstihem ve srovnání s ostatními zeměmi. Právě pro umělecký život, od pořádání výstav přes obchod s uměleckými předměty až po utváření vkusu, byla Paříž

²⁵ FIALA 1964, 11.

²⁶ RICKETTS 2005, 11.

²⁷ Eva REITHAROVÁ: *Impresionismus*. In: *Encyklopedie českého výtvarného umění*. Praha 1975, 186.

²⁸ Claude Monet (1840–1926), Pierre-August Renoir (1841–1919), Paul Cézanne (1839–1906), Edgar Degas (1834–1917), Camille Pissarro (1830–1903), Alfred Sisley (1839–1899), Armand Guillaumin (1841–1927), Berthe Morisotová (1841–1895).

²⁹ Eva REITHAROVÁ: *Impresionismus*. In: *Encyklopedie českého výtvarného umění*. Praha 1975, 186.

³⁰ KOPA 1934, 8.

³¹ FIALA 1964, 7.

„metropolí 19. století“, bez ohledu na skutečnost, že Anglie se díky výrobě a kapitálu stala „dílnou světa“. Vznik a rozšíření impresionistického malířství jako směru vyžadovalo životní styl Paříže a její kulturní klima.“³²

Impresionistické malířské tendence se formovaly postupně. Umělci takto reagovali na některá dogmata akademické ateliérové malby. Jedním z nich bylo tematické zaměření na mytologii, historii a náboženství. Právě taková díla byla tehdejší Akademií výtvarných umění vybírána pro pařížský Salon.³³ Salon byl prestižní záležitostí.

Za úspěšné malíře, byli považováni ti, kteří na Salonu vystavovali. Vzhledem k tomu, že na této každoročně konané výstavě nakupoval umělecká díla stát, veřejné instituce i bohatí sběratelé, byl obraz sem přijatý po umělecké stránce prověřen. Salon byl zárukou, že zákazník kupuje skutečné umělecké dílo.³⁴

Mnohokrát zde nebyla přijata díla Edouarda Maneta např. *Piják absintu* [2], (1858)³⁵ nebo Gustava Courbeta a Camilla Corota.³⁶ Když v roce 1863 porota odmítla asi 4000 děl z celkových 5000 od 3000 umělců, vydal se do Salonu sám císař Napoleon III., aby si vytvořil vlastní úsudek. Panovník se po rozhovoru s prezidentem poroty, hrabětem Alfredem Emiliem de Neuwerkerte (1811-1892), se rozhodl dát odmítnutým umělcům šanci prezentovat své práce v jiných prostorách Průmyslového paláce.³⁷ Tak došlo ke vzniku prvního „Salonu Refusée“- Salonu odmítnutých.³⁸ Ten se stal veřejným „bojištěm“ budoucích impresionistů.

Na prvním Salonu odmítnutých, který byl otevřen 15. května 1863, vystavil Edouard Manet svou *Snídani v trávě* (dříve nazývanou *Koupání*). Podle Fialy Manet „vždy toužil po oficiálních počtech, po klidném a zajištěném životě uznávaného malíře.“ Tehdy se ale dočkal posměchu a císař Napoleon III. označil jeho obraz za dílo urážející vkus.³⁹ Se stejným osudem se potýkali i jiní malíři. Například Théodor Géricault na Salonu v roce 1819, když vystavil *Vor Medusy*, v roce 1822 Delacroix se svou *Dantovou bárkou* a

³² WALTHER 2008, 15.

³³ Výstavy pařížského Salonu se konaly od roku 1673 (pravidelné výstavy členů královské Akademie). Dostaly název podle velkého sálu (salonu) v královském paláci Louvre, kde se výstavy konaly. Po revoluci v roce 1848 se zde poprvé vystavovalo bez výběru poroty (5180 děl). V letech 1855-1863 se Salon konal každý druhý rok, poté každoročně jako už dříve.

³⁴ FIALA 1964, 15.

³⁵ WALTHER 2008, 36.

³⁶ FIALA 1964, 15.

³⁷ REWALD 1974, 80.

³⁸ FIALA 1964, 16.

³⁹ FIALA 1964, 17.

do třetice roku 1850–1851 způsobily rozruch na Salonu obrazy Gustava Courbeta *Štěrkaři* [3] a *Pohřeb v Ornansu*.⁴⁰

Jednou z důležitých charakteristik francouzských impresionistů byly jejich skupinové aktivity a vzájemné udržování přátelských vztahů mezi umělci, navzdory rozdílnosti jejich stylů. Vzhledem k tomu, že většina z nich žila ve čtvrtích Montmartre a Batignolles, jež se nacházejí blízko sebe, bylo snadné se scházet a setkávat v různých uměleckých, literárních kavárnách, kde se formoval nový životní pocit a způsob vidění umění. Každý čtvrtek v podvečer se scházeli v kavárně Guerbois.⁴¹ Mezi časté návštěvníky patřili: Edouard Manet, Claude Monet, August Renoir, Edgar Degas, Camille Pissaro, Paule Cézanne, Alfred Sisley, Félix Bracquemont, ale i kritikové jako Edmond Duranty (1833–1880) a Émile Zola (1840–1902), kteří svými články a spisy poskytli impresionistům nesmírnou pomoc a podporu.⁴²

Edouard Manet byl vůdčím umělcem, jenž se v druhé polovině šedesátých let stal jedním z nejváženějších malířů této skupiny literátů a přátel umění. Kavárna Guerbois se nacházela v Rue des Batignolles 11 (dnes Avenue de Clichy 19), kde měl Manet, považovaný za vůdce nové malířské školy pojmenované podle pařížské čtvrti Batignolles, vlastní byt a ateliér [4].⁴³ Později, když se kavárna začala příliš zaplňovat veřejností, stala se novým místem jejich schůzek kavárna La Nouvelle Athènes. Nacházela se na náměstí Pigalle na Montmartru, kde se k již početné skupině impresionistů přidal Gustav Courbet, jenž s sebou přivedl další umělce jako: Itala Frederica Zandomenighiho, Camilla Pissarra nebo Paula Gauguina.

Jestliže skupina v zimních měsících obývala kavárny, v létě se pak přesouvala do plenéru. Jedním z míst, které je přitahovalo a inspirovalo k tvoření, byly lázně v La Grenouillère.⁴⁴ Tam „bylo přístaviště a plovoucí restaurace, kam Pařížská mládež chodila trávit den a koupat se v řece,“ jak poznamenává John Rewald ve své knize o historii impresionismu⁴⁵ V La Grenouillère si osvojil nový způsob pohledu a malování především August Renoir. Právě v zde se zrodilo to, co dostalo o pět let později název impresionismus.

V předvečer roku 1870, ve stejném roce, kdy se nepodařilo prosadit Maneta do poroty Salonu, se Francie dostala do války s Pruskem a německými státy. Po velkých

⁴⁰ FIALA 1964, 17.

⁴¹ FIALA 1964, 15.

⁴² RICKETTS 2005, 14.

⁴³ REWALD 1974, 197.

⁴⁴ REWALD 1974, 227.

⁴⁵ RICKETTS 2005, 15.

ztrátách jim podlehla a císař Napoleon III. byl 2. září u Sedanu donucen ke kapitulaci a odvezen Prusy do zajetí. Ještě nestabilní francouzská republika byla od základů rozvrácena. V Paříži, která nadále zůstávala obklíčena německými oddíly, se ujalo vlády lidové zastoupení zvané Komuna (podle starého městského zvyku), jež bylo tvořeno proletariátem a malou buržoazií. Od března do dubna roku 1871 se Komuna pokoušela uskutečnit jakýsi druh socialistického státního zřízení. Ingo F. Walther k tomu podotýká: „Tuto revoluci, v níž se angažovala také celá řada umělců včetně Courbета, s nezvyklou krutostí potlačily v květnovém ‚krvavém týdnu‘ roku 1871 oddíly francouzské republiky.“⁴⁶

Výše jmenovaní byli těmito událostmi zasaženi různými způsoby. Někteří vstoupili přímo do armády nebo se stali vojáky (např. August Renoir). Dokonce přesvědčený republikán Edouard Manet vstoupil po pádu monarchie v Paříži do Národní gardy.⁴⁷ Jiní emigrovali do zahraničí. Například Camille Pissarro, jemuž němečtí vojáci vyrabovali dům a zničili na stovky jeho děl, jakožto dánský občan a cizinec uprchl přes Bretaň do Londýna. Zde se setkal s Claudem Monetem, který sem utekl před povinnou vojenskou službou v císařské armádě.

Zájem o účast na Salonech ze strany budoucích impresionistů začal uvadat. Jediný Manet stále tvrdil, že pouze účast na oficiálních Salonech může být malířům prospěšná. I přes Manetovu neúčast se uskutečnila od 15. dubna do 15. května roku 1874 jejich první společná výstava v bývalém Nadarově ateliéru na bulváru des Capucines, kde bylo vystaveno 156 obrazů třiceti účastníků. Vystavovali zde: Claude Monet (jeho proslulý a již zmíněný obraz *Imprese, Východ slunce*), Paule Cézanne, Edgar Degas (obrazy tanečnic a náměty z dostihových závodů), Alfréd Sisley, Berth Morisotová a další. Právě tam a tehdy vznikl fenomén zvaný impresionismus.⁴⁸

Od roku 1874 do roku 1886 se dohromady konalo osm společných výstav impresionistů. Třetího dubna roku 1876 vyšel článek Alberta Wolffa v pařížském deníku *Le Figaro*, v němž komentoval otevření druhé výstavy impresionistů těmito slovy: „Ulice Le Peletier má neštěstí. Po požáru Opery je to nová katastrofa, která postihla tuto končinu. U Durand- Ruela byla otevřena výstava chtějící nám namluvit, že jde o malířství. Nevinný návštěvník, přilákaný prapory zdobícími fasádu, vstoupí a jeho zděšeným očím se zjeví nesnesitelná podívaná. Pět nebo šest choromyslných, mezi nimi jedna žena, skupina

⁴⁶ WALTHER 2008, 103.

⁴⁷ WALTHER 2008, 104.

⁴⁸ FIALA 1964, 28.

nešťastníků zachvácených šílenstvím ctižádostivosti se sešla na společné výstavě svých prací [...].⁴⁹ Na této výstavě bylo představeno 252 děl. Účast malířů byla vysoká.

Třetí výstava již nese název Výstava impresionistů a konala se v dubnu roku 1877 opět v ulici Le Peletier. Zúčastnilo se jí 18 vystavujících, s celkem 230 obrazy. I tentokrát byla kritika nemilosrdná. Rok 1877 byl též datem poslední účasti Paula Cézanna na výstavách impresionistů. První ucelenější práci o impresionistech s medailonky jednotlivých představitelů, vydal v roce 1878 jeden z účastníků kavárenských dýchánek, Théodore Duret.

Čtvrté výstavy impresionistů se účastnili už jen Degas, Monet, Pissarro a Mary Stevensonová Cassattová (1845–1926). Edouard Manet byl stále věrný svému Salonu. Tentokrát se k němu přidal i August Renoir (údajně po trpkých zkušenostech se skupinovými výstavami) a jeho přijatý obraz *Paní Charpentierová s dětmi* [5], zaznamenal první úspěch. Chtěli se přidat i Sisley a Cézanne, ale byli porotou Salonu odmítnuti. Neúčast těchto čtyř malířů na výstavě impresionistů naznačuje, že se začali rozcházet v názorech. Dokonce Claude Monet přestal vystavovat. I pátá výstava v roce 1880 i šestá v roce 1881 sklidila stejně nelichotivou kritiku jako dříve.⁵⁰

Nakonec se všichni, kromě Degase a Maneta, přeci jen sešli 1. března 1882 v ulici St. Honoré, kde byla zahájena sedmá výstava impresionistů. August Renoir se zde rozloučil s impresionismem svým velkolepým obrazem *Snídaně veslařů*, ve kterém již opatrně naznačil, že se svým uměleckým stylem bude navracet zpět ke starým mistrům.⁵¹

Přestože byl v roce 1884 otevřen Salon nezávislých a umělci George Seurat a Paul Signac přišli s manifestem neoimpresionismu, kde chtěli „romantický impresionismus“ nahradit „impresionismem vědeckým,“ pokusil se ještě roku 1886 bratr Eduarda Maneta, Eugène Manet, zorganizovat poslední výstavu impresionistů, v pořadí už osmou. Vzhledem k rozkolům mezi umělci a jejich potřebou jít každý svou vlastní cestou, bylo na přání Edgara Degase toto označení výstavy škrtnuto a francouzští impresionisté se nadobro rozešli.

Francouzský impresionismus dal v devadesátých letech 19. století směr téměř veškeré evropské malířské tvorbě. Umění, které tehdy v Čechách vycházelo především z prostředí akademie, bylo ve srovnání se západním vývojem zcela pozadu. Proto výtvarně zdatným českým malířům, jejichž tvorba vyvrcholila až v prvním desetiletí 20. století a

⁴⁹ FIALA 1964, 30.

⁵⁰ REWALD 1974, 449.

⁵¹ FIALA 1964, 32–35.

kterým nestačilo dosažené vzdělání v duchu akademického romantismu nebo naturalismu, nezbyvalo nic jiného než si samostatně hledat vlastní a nové cesty. Často to znamenalo přimknout se těsněji k pokročilému francouzskému příkladu. Čeští malíři poznali impresionismus pouze z části a ještě opožděně. Jejich tvorba, až na výjimky, nebyla příliš nápaditá, ani nedosáhla takové efektnosti, jako tomu bylo v podání francouzských a německých impresionistů. Jejich malba se zaměřovala výhradně na českou krajinu. Jejich práce se vyznačují svébytným technickým podáním a osobitým smyslem pro výtvarné pojetí české krajiny, které se výrazně liší od impresionismu západního. Díla jimi vytvořená stále patří svou uměleckou hodnotou k nejvýznačnějším malířským projevům českého, některá i evropského umění. Český „impresionismus“ ukázal cestu dalšímu vývoji české malby.⁵²

3. 3 Fenomén impresionismu v Čechách a problematičnost jeho zjednodušující aplikace na české dějiny umění

Jak jsem již uvedla v předchozí kapitole, impresionismus v Čechách nebudil takový zájem a nevyvolával takové polemiky jako ve zmiňované Francii. Dokládá to kupříkladu článek Jana Kouly z roku 1894: „Mezitím, co ve Francii, Anglii, Německu a jinde se intensivně bojuje o pokrok v malířství, kde urputně proti sobě stojí řady v hádce o impresionismus, secesionismus a jiná hesla, je u nás poměrně mír a sotva sem zalétnou občas ohlasy všelikých těch otázek a náhledů. Naším klidným krajinářům se celkem nedivíme, leč ani naši malíři figuralisté nestaví se na nějaká mimořádná stanoviska a jestliže pak nebojují pro ně ani pracemi a tím méně perem [...]“⁵³ Přesto přicházelo do Čech z Francie už delší čas mnoho podnětných impulzů. Například francouzský romantismus dal podnět k vývoji českého krajinářství, díky němuž se český „impresionismus“ mohl začít vyvíjet a růst.⁵⁴

Koncem 19. století na české scéně slábl vliv generace Národního divadla. Do popředí se dostávali noví mladí umělci, kteří se s naznačenou situací, stejně jako s podněty ze zahraničí snažili vyrovnat. Jedná se především o studenty Akademie výtvarného umění v Praze studující u profesora Julia Mařáka – Antonína Slavíčka a Otakara Lebedy, ale i o ostatní umělce krajináře Jožu Úprku, Antonína Hudečka, Jana Preislera a další. Tehdy už ale impresionismus ve Francii pomalu dozníval.

⁵² KOPA 1934, 43.

⁵³ Národní listy 20. května 1894, 2.

⁵⁴ V roce 1835 byla založena krajinářská škola na pražské Akademii umění. srov.: Jaroslav KOPA: Čeští malíři impresionisté. Praha 1934, 15.

Mařákova popisná doktrína způsobila, že naši krajináři orientující se na impresionismus nazírali na skutečnost poněkud naturalisticky a nepozbyli schopnosti vnímat hmotnou skutečnost jimi pozorovaných objektů. Ve Francii se právě naopak vycházelo spíše z dojmu vytrysklého z pohledu na světelné efekty v přírodě. Francouzský impresionistický krajinář tehdy nemaloval přírodu takovou, jaká byla, ale jak se mu jevila. Tak, jak ji zachytilo malířovo oko v přesně vymezené chvíli a jen za určitého osvětlení.

Vrátím-li se zpět k českým krajinářům, mohl by být považován za spojovací článek od krajinářského romantického realismu k českému impresionismu například František Lebeda (1877–1901). A to díky své snaze o prosvětlení obrazu a zdůraznění funkce barvy.⁵⁵ První výrazně český akcent dali poznatkům získaným studiem francouzské malby v plenéru především Karel Purkyně a Antonín Chittussi. Na rozdíl od nich byl Václav Radimský ojedinělý tím, že byl tak úzce propojen s francouzským impresionismem a že jej přinášel do Čech téměř ve stylové „čistotě.“ „Příklad Radimského působil silně na tvorbu současných českých krajinářů a uspořádal jejich vývoj k barvě.“ píše Jaroslav Kopa ve své knize *Čeští malíři impresionisté*.⁵⁶

V kritice z roku 1894 se zřejmě vůbec poprvé český tisk zmiňuje o impresionismu v české malbě a to i v souvislosti s Václavem Radimským, jenž v té době vystavoval v Krasoumné jednotě v Rudolfinu v Praze: „Zaslal dvě ‚studie‘: jednu letní (č. 423) a jednu z doby pozdního podzimu (č. 452). Při obou umělec přihlížel, aby po způsobu francouzských impresionistů mimo přesnou kresbu do každé z nich vložil i dotyčné době roční přiměřenou náladu, což při jedné i druhé velmi dobře se mu podařilo.“⁵⁷

Impresionisté přinesli do uměleckého světa nový a čerstvý vzduch. Význam francouzských impresionistů shrnuje Vlastimil Fiala takto: „Poznali jsme s nimi nejen exteriér a interiér města, zavedli nás na vodácké závody, na dostihovou dráhu, zachovali pro nás podoby slavných básníků, herců a hereček, tanečnic, neznámé tváře prادلén, žehlířek, prostých lidí při práci i odpočinku. Ukázali nám nově i soudobou krajinu. Lidé uprostřed hukotu strojů, oceli, uprostřed páry a nádražního ruchu jsou vystřídání obyvateli venkova pracujícími na polích a zahradách. Mlčenliví, nehybní rybáři a veselá společnost na svátečním výletě. Dlaždiči ulic, stavební dělníci, přístavní nakladači, trhovci. Není třeba zde dokládat, že tento široký záběr hledal něco víc než jenom náhodné seskupení barev,

⁵⁵ KOPA 1934, 18.

⁵⁶ KOPA 1934, 17.

⁵⁷ Zlatá Praha 1894, 372.

hru světla a stínů. Šlo o vyjádření skutečného, současného života, jeho poezie, jeho radosti.⁵⁸

⁵⁸ FIALA 1964, 47.

4. Václav Radimský – biografie

Václav Radimský, celým jménem Václav Jan Emanuel Radimský [6], se narodil 6. října 1867 v Kolíně v domě č. p. 112/IV ve významné kolínské mlynářské rodině, původem z Polska. Do vnitrozemí se rod Radimských dostal „po vodě“, usazoval se po toku Jizery, až došel k Labi a definitivně zakotvil v Kolíně na Zálabí.⁵⁹ Kořeny této rodiny sahají do 17. století.⁶⁰ Aleš Rezler ve svém katalogu píše, že historie rodu Radimských sahá až do poloviny století šestnáctého.⁶¹

JUDr. Václav Radimský (1839–1907), malířův otec, byl majitelem zálabského mlýna a od roku 1885 byl spolu s bratrem Janem zmiňován jako statkář v Pašince. Byl také starostou města Kolína a okresu, zemským poslancem a vůbec mimořádně veřejně činnou osobností. Umělcova matka Marie, rozená Náchodská von Neudorf, zemřela ve svých jednadvaceti letech na tyfus (23. ledna 1868), který do města zavlekli prušští vojáci. Podle Rezlera „Svou veselou povahu, výtvarný talent a lásku k přírodě odkázala malému Václavovi, tehdy teprve tříměsíčnímu.“⁶² Sestru Marii však nikdy nepoznal. Zemřela ani ne půlroční 17. února 1866.⁶³

Po třech letech se Václavův otec oženil podruhé (28. května 1870) s o 13 let mladší Annou, rozenou Formánkovou, z kolínské rodiny Formánků, která vlastnila mlýn na druhém břehu Labe, téměř naproti mlýnu Radimských. Z tohoto druhého manželského svazku měli vzejít tři děti. Obvykle jsou ovšem uváděni jen jeho dva nevlastní bratři. Ladislav (1871–1922), který byl významným právníkem, zemským poslancem a členem panské sněmovny a Vladimír (1880–1977), jenž později dosáhl vysokého postavení jako rakouský a následně československý diplomat působící na rakouskouherských konzulátech v Bombaji, Smyrně, Teheránu, Varšavě, Bělehradě a po roce 1920 jako vyslanec ve Švédsku a Vatikánu.

Je zřejmé, že Václav dětství prožíval intenzivně ve spojení s říčním tokem Labe, s vodou tehdy čistou, poskytující nejen obživu, ale i zábavu pro děti, s lesknoucí se hladinou, koupáním, písčitými plážemi, stromy ohýbajícími se ve větru, úkryty. To vše Václav znal velmi důvěrně. Řeka, její proměnlivé nálady, západy a východy slunce a polabská krajina ho pak provázely po celý život.

⁵⁹ KUREL 2007, 27.

⁶⁰ Národní listy 14. května 1940, 3.

⁶¹ REZLER 2006, nepag.

⁶² REZLER 2006, nepag.

⁶³ KUREL 2007, 27.

V letech 1877–1886 navštěvoval reálné gymnázium v Kolíně. S prospěchem to nebylo nijak valné, ale hlavní problémy měl s kázní. Maturitní zkoušku složil 1. července 1886. Byly to teprve začátky, ale již dochované studijní kresby z posledních let na reálce (1884–1886) dosvědčují jeho výtvarné vlohy a kreslířské nadání.⁶⁴

Dále se Radimský v malbě zdokonaloval na akademii v Čechách, v Mnichově a ve Vídni u prof. Lichtenfelseho. Literatura, prameny, dokonce i dobový tisk je však v tomto ohledu velmi skoupý. Většinou se jedná jen o zmínku jakéhokoliv studia na akademii jako například: „Po studiu na malířské akademii v Mnichově odešel do Vídně k Lichtenfelsovi, odkud pak počátkem let devadesátých se odebral do Francie.“⁶⁵ Nebo „[...] po středoškolském studiu patrně odešel na mnichovskou Akademii. Již v roce 1888 se však zapsal do krajinářské školy E. von Lichtenfelse na vídeňské akademii.“⁶⁶

V *Encyklopedii českého výtvarného umění* se dozvídáme, že Radimský studoval na pražské akademii.⁶⁷ Na základě článku K. B. Mádl *Václav Radimský* z časopisu *Volné směry* z roku 1899 se můžeme domnívat, že studium na pražské Akademii pravděpodobně nedokončil. Mádl ve svém článku vzpomíná, jak se s ním Radimský přišel poradit ohledně studia: „V Mnichově byl. Má jít do Vídně nebo do Paříže? [...] Poradil jsem mu Paříž a nic jsem se nedivil, když jsem po nějakém čase zvěděl, že odejel do Vídně. [...] Ale do Paříže se Radimský přeci jen dostal.“⁶⁸ František Dvořák tuto domněnku ještě umocňuje zjištěním, že v archivu školy není uveden mezi jejími absolventy, z čehož je zřejmé, že ještě se studiem na pražské Akademii hotov nebyl.⁶⁹ Po studiu v Mnichově se odebrá na Akademii do Vídně k profesoru Eduardu von Lichtenfelse.

Eduard Peithner von Lichtenfelse se narodil ve Vídni 18. listopadu 1833. Od roku 1854 navštěvoval vídeňskou Akademii výtvarných umění pod vedením Frantze Steinfelda a Thomase Endera.⁷⁰ A v letech 1857 a 1858 pak Akademii v Düsseldorfu u Karla

⁶⁴ REZLER 2006, nepag.

⁶⁵ KOPA 1934, 41.

⁶⁶ ŠEVEČEK 1985, nepag.

⁶⁷ Srov.: Eva REITHAROVÁ: Václav Radimský. In: Encyklopedie českého výtvarného umění. Praha 1975, 406.

⁶⁸ Srov.: Karel Boromejský MÁDL: Václav Radimský. In: Volné směry, 1899, 280.

⁶⁹ DVOŘÁK 1992, 6.

⁷⁰ Franz Steinfeld (1787–1868) byl především krajinářem, ale pracoval i s leptem a litografií. Po studiu v roce 1805 tvořil především krajinné studie z okolí Vídně. Byl jedním z prvních objevitelů Alp, které jako hlavní motiv použil ve svých obrazech. Je považován za prvního malíře nálad v rakouském umění. Rozešel se s barokním pojetím krajinomalby a stal se zakladatelem klasické krajiny Biedermeieru. Srov.: Karl WEISS: Steinfeld Frantz. In: Allgemeine Deutsche Biographie. Leipzig 1893, 709sq.

Thomas Ender (1793–1875) byl rakouský krajinář a malíř akvarelů. Kombinoval své umělecké dovednosti v krajinomalbě s vědeckým zájmem v topografii. V jeho obrazech zaujímá zvláštní místo Brazílie a Maďarsko. Srov.: Heinrich KÁBDEB: Ender Thomas. In: Allgemeine Deutsche Biographie. Leipzig 1877, 106.

Friedricha Lessinga.⁷¹ Od roku 1868 byl členem Akademie výtvarných umění ve Vídni. V letech 1872–1901 zde působil jako profesor krajinomalby a v letech 1878–1880 a 1897–1899 byl rektorem Akademie. Po svém odchodu do důchodu žil v Nünbergu a Berlíně. Převážně maloval olejovými temperami a pastelem, avšak jeho preferovanou technikou byla kombinace kresby tuší a akvarelu [7]. Obrazy tvořené touto technikou jsou svěžejší a kouzelnější než jeho temperové krajiny. Rád maloval krajiny rakouských a bavorských hor, ale častěji používal motivy z Dolního Rakouska. Ztvárnil i les a bažiny v oblasti Břeclavi. Eduard P. von Lichtenfelse zemřel 22. ledna 1913 v Berlíně.⁷²

Bohužel ani o Radimského studiu u rakouského krajináře se mnoho nedozvídáme. Víme jen, že jeho malířská dráha začíná někdy roku 1888, kdy se u Lichtenfelseho zapsal ke studiu malby na vídeňské malířské akademii.⁷³ Zkušenost z Lichtenfelsova ateliéru měla na budoucího českého impresionistického krajináře velmi pravděpodobně značný vliv, protože „u Lichtenfelse se pěstovala kresba a malba krajin podle skutečnosti, přičemž zvláštní zájem náležel atmosférickým situacím přírody. Nicméně i však přirozený výsek krajiny nevyklučoval osobní úpravu, popřípadě i možnost dodatí vymyšlené přídávky, aby se zvýšila malebnost motivu.“⁷⁴

Jako Čech neměl Radimský ve Vídni údajně nejlepší pozici, a proto se nakonec roku 1889 vydává do Francie. Důvodem odchodu bylo i to, že hned v prvním roce pobytu stihl neuváženě promarnit věno po své matce, které mu v důvěře, že tak zajistí jeho umělecká studia, věnovala jeho druhá matka Anna.⁷⁵

Z Vídne tedy po roce studia a užívání si života ve všech směrech odcestoval do Francie, kde se v Paříži setkal s českou malířkou, později i významnou propagátorkou česko-francouzských kulturních vztahů, Zdenkou Braunerovou, která ho seznámila s francouzskými kolegy. Právě z jejího podnětu se v roce 1892 usadil v Barbizonu na okraji fontainebleauského lesa.⁷⁶ Barbizon byl původně malou vesničkou ležící v blízkosti o něco větší vesnice Chailly-en-Bière, která se díky své dostupnosti dostavíkem Paříž-

⁷¹ Karl Friedrich Lessing (1808–1880) byl ve své době jedním z nejvýznamnějších a neznámějších malířů historických a krajinářských námětů, jako krajinář byl pak svými pozdními obrazy z Eifelu a z Harcu průkopníkem moderny. Narodil se ve Vratislavi, přes profesury v Berlíně a Düsseldorfu se posléze dostal do Karlsruhe, kde se stal roku 1858 ředitelem místní galerie. Jeho obrazy se dostaly do mnoha velkých německých sbírek. Obraz "Truchlící manželský pár" tehdy dvaadvacitiletého autora získal dokonce ruský car. Srov.: Thomas HIBSCHNER: Karl Friedrich Lessing. In: Allgemeine Deutsche Biographie. Leipzig 1893, 233.

⁷² Srov.: Robert SCHMIDT: Eduard Peithner von Lichtenfelse. In: Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950. Wien 1978, 392sq.

⁷³ ŠEVEČEK 1985, nepag.

⁷⁴ Lidové noviny 24. července 1943, 4.

⁷⁵ REZLER 2006, nepag.

⁷⁶ KUREL 2007, 27.

Lyon a později od roku 1849 i vlakem, stala vyhledávaným místem místních malířů plenéru. Dostávalo se jim zde bohaté inspirace v podobě skalnatých útvarů, starých stromů, pitoreskních zákoutí, strží, mokřadů i divoké zvěře, a to vše v přímé blízkosti francouzské metropole.⁷⁷

Již od roku 1893 obeslal Radimský pařížský Salon. Za jedno z děl, ještě v akademickém stylu, konkrétně *Etude de Fougères / Studie kapradí* (1894) [8], malované právě v Barbizonu, získal téhož roku zlatou medaili! Byl to velký úspěch, navíc v sedmadvaceti letech. Václav Radimský získal toto ocenění jako tehdy vůbec nejmladší umělec. Aleš Rezler uvádí, že „když přišla obálka se zlatou pečetí do Barbizonu, oslavovala to obec asi týden.“⁷⁸ Z raného období, pochází také plátno *Cesta do Fontainebleau* (1891), které je namalováno ještě v duchu chittussiovské tradice. Radimského raných prací známe velmi málo, může to být způsobeno i tím, že díky svým oceněním se za svého života dobře prodával.⁷⁹

V té době se do Kolína vracel jen zřídkka. Od Kurela se dozvídáme: „Píše málo, nejvíce svému nevlastnímu bratru Ladislavovi, ke kterému měl doma nejbližší. Stali se však soky v lásce. Oba milovali Márinku, Marii Buvovou z Vysokého Veselí. Ta se však rozhodla pro budoucího ‚mlynářského pana otce‘ na Zálabí.“⁸⁰ Svatba byla na jaře 1897 a Václav, ač byl na svatbu pozvaný, nepřijel. Poslal však jako svatební dar svůj vítězný obraz *Etude de Fougères*.

Václav Radimský se měl údajně osobně setkat s Claudem Monetem, ale Aleš Rezler v katalogu pro výstavu v Kutné Hoře píše: „Nakolik je přesná rodinná informace o prvním setkání Radimského s Monetem v Barbizonu v roce 1891 nevíme.“⁸¹ Víme ale, že se Monet již 29. dubna roku 1883 přesídlil do Giverny. Zde si pronajal starý dům s rozlehlou zahradou. Roku 1890 tento dům zakoupil a začal tu budovat díky svým obrazům tolik proslulou vodní zahradu, do níž přivedl jedno z bočních ramen říčky l’Epte [9].⁸² Giverny se nachází v údolí Seiny v jihovýchodním cípu Normandie, asi 80 km od Paříže. Tato krajina se stala také Radimskému inspirací po více než 20 let.

Přišel sem v roce 1895. Následoval tak Monetova příkladu. Zpočátku se usadil nedaleko Giverny v hotelu Baudy, kam za impresionistickou inspirací přijížděli i

⁷⁷ REZLER 2006, nepag.

⁷⁸ REZLER 2006, nepag.

⁷⁹ Radimský získal zlatou medaili v Rouenu (1895) a na světové výstavě v Paříži (1900)

⁸⁰ KUREL, 2007, 27.

⁸¹ REZLER 2006, nepag.

⁸² KRSEK 1982, 46,70

Američané.⁸³ Byl to např. John Leslie Breck, Theodore Robinson, Theodor Earl Butler, který se oženil s Monetovou nevlastní dcerou Suzanne Hoschedé-Monetovou,⁸⁴ anebo Willard Leroy Metcalf [10], jehož díla jsou připodobňována k dílům Václava Radimského.⁸⁵ Poté si Radimský pronajal dům zvaný „Rosé“, který nesl jméno po rodině, jež ho vlastnila.⁸⁶

Jeho pobyt ve Francii v letech 1891–1902 byl však stále něčím přerušován. Především proto, že se „jako na každého mužského občana rakousko-uherské monarchie, vztahovala se i na něj branná povinnost.“⁸⁷ 1. ledna 1890 byl Radimský povýšen na poručíka v záloze c. k. 8. dragounského pluku hraběte z Montecuccoli v Pardubicích, což v praxi znamenalo, že po tříleté prezenční službě byl ještě dále vázán sedmiletým plněním povinností záložní služby a musel se účastnit cvičení u pluku. Nikoli však ve Francii, nýbrž doma v Čechách.⁸⁸ 15. března 1902, kdy byl umělec převeden do tzv. zeměbrany, tedy dvanáctileté náhradní zálohy, jeho vojenské záznamy končí.⁸⁹

Později se Radimský usadil v Le Goulet u města Vernon o něco níže po proudu řeky Seiny ve starém nepoužívaném mlýně La Bergamotte [11]. Díky sběrateli umění Václavu Kurelovi a jeho věrnému popisu Giverny, můžeme nahlédnout do oné malebné krajiny, která naše i všechny světové impresionisty tolik inspirovala: „I když i sem zasáhly obě světové války, vesnice se naštěstí příliš nezměnila. Je tu stále malé nádraží, na které všichni malíři přijížděli. Koleje jsou již vytrhané. Trať šla podle dnešní silnice. Kousek od nádraží teče říčka Epte lemovaná smutečnými vrbami a topoly jako za starých časů. Určitě by to tu Radimský ještě poznal. Vesnice je dnes jediné museum. Je zde pohřben i Monet.

⁸³ KUREL 2007, 28.

⁸⁴ WALTHER 2008, 610.

⁸⁵ Willard Leroy Metcalf (1858–1925) studoval na Lovell institutu v roce 1875 a v letech 1876–1878 na Museum School of Fine Arts v Bostonu. Za doprovodu etnologa v letech 1881–1883 cestoval jihozápadem USA a vytvářel kresby a akvarely indiánů. V roce 1886 se objevil jako první americký malíř v Giverny, následují cesty do Alžírsko a Tunisu. Opět se vrátil do Giverny a úspěšně vystavoval na pařížském Salonu 1888. Následují samostatné výstavy a cesty do Bostonu, Havany a New Yorku. Navzdory dřívějším kontaktům s Giverny se teprve tehdy přiblížil k impresionistickému způsobu malby. Pod vlivem Lawsonovy techniky pěstuje impresionismus formovaný akademismem. Srov.: heslo Willard Leroy Metcalf. In: Ingo. F. WALTHER: Impresionismus. Praha/ Köln 2008, 680.

Na aukci Sotheby's v New Yorku se vydražil 3. prosince 2003 jeho obraz Road to Cape Porpoise, 1920 za 200 000 dolarů (což při současném kurzu činí téměř 4 mil. Kč)! Srov.: Václav KUREL: Václav Radimský očima sběratele, 2007, 30.

⁸⁶ Václava Radimského jako jednoho z nájemníků uvádí pamětní deska, která byla ve vesnici odhalena.

⁸⁷ REZLER 2006, nepag.

⁸⁸ 1.–28. května 1892 v Pardubicích, 1.–28. května 1894 v Pardubicích, 28. srpna–25. září 1896 taktéž v Pardubicích a 11. srpna–10. září 1899 v Kolomei

⁸⁹ REZLER 2006, nepag.

V hotelu Baudy mají Američané stále svůj ateliér. U řeky je nadále máchadlo, kam ženy přicházely se svým prádlem a poklábosit si.⁹⁰

V už zmiňovaném starém mlýně Radimský rozložil své nástroje a v jeho hlavní budově si zřídil ateliér.⁹¹ Zde nejen maloval, ale užíval si také jako lovec a rybář. Dokonce choval pstruhy, lovecké psy a pěstoval jabloně.⁹²

V roce 1899 se Radimský na čas vrátil do vlasti, aby předvedl svých 88 vybraných obrazů na první samostatné výstavě. Odehrála se v Topičově salonu v Praze. Karel Boromejský Mádl, při příležitosti této výstavy ve svém článku popsal, jak se vyvinul v Giverny umělcův rukopis: „Co tam prodlením dvou posledních let namaloval, z toho učinil výběr a přijel s ním do Čech, do Prahy, aby ukázal, kde nyní stojí, jaké stanovisko si vyhledal a kterým směrem jest odhodlán dále kráčet. [...] Býval před tím malířem přitmělých nálad, a nyní se stal horovatelem pro oslňující jas slunečný. Odešel před lety z domova jako nadaný krajinář a vrátil se nyní jako přesvědčený a úplně vyspělý impresionista.“⁹³ Také z dopisu, kde Radimský komentuje tuto svou první výstavu můžeme vyčíst, jak na tom byl umělec se vztahy s dalšími českými malíři: „Jinak jde vše dobře kupředu, a jak vidím, mnoho toho nepovezu zpátky. Tím lépe. To mně dovolí zase uspořádat své výstavy v Londýně a v Paříži. Brožík již byl dvakrát na mé výstavě a zapsal 2 obrazy pro 1900 výstavu, kteréž ale já nechci dát, an udělám ještě jiné do té doby. Moje místo však na této výstavě jest již zadrženo pro 2 velké obrazy. Brožík a Hynais se o mne prý všude velice pochvalně vyjadřují. V pátek jsem byl na dinner u paní Maroldové, kdež byl též Brožík. Byla též v mé výstavě paní místopředsedkyně a velice laskavě se mnou skoro hodinu francouzsky se bavila, ptala se mě jak se co dělá, an ona též má tu passion k malování. Paní Kozová chce koupit můj veliký obraz, který odtud přijde za několik dní do Salonu de Champs Elyseés, ať koupen nebo ne.“⁹⁴ Výstava měla obrovský úspěch.

Václav Radimský v té době tvořil střídavě ve Francii a v Čechách. V tomto období, které je sběrateli tolik ceněno, vznikala i následující díla, o kterých bych se chtěla zmínit. Na obraze *Krajina s řekou* (1896) [12] je ještě jasně vidět opatrná práce s barvami. Oproti tomu, o dva roky později, v díle *Krajina z okolí Paříže* (1898) [13] již Radimský vyjadřuje atmosféru místa čistěji, v barevnějších odstínech. Tyto kvality má i *Chalupa u vody* (1900) [14], kde je evidentní pokrok, kterého umělec zajisté dosáhl díky pobytu v osadě

⁹⁰ KUREL 2007, 28.

⁹¹ Národní politika 19. listopadu 1912, 4.

⁹² KUREL 2007, 28.

⁹³ Volné směry 1899, 278sq.

⁹⁴ REZLER 2006, nepag.

impresionistů. *Svítání v sadu* (1904) [15] je Radimského vrcholnou vizuální hrou světla a barev, jejíž impresi umocňuje přesné vyjádření jarní atmosféry.

V roce 1907 se Václav Radimský seznámil se svou budoucí ženou [16], o devět let mladší Francouzskou Louisou Fromont z Vernonu. Oženil se s ní však až o deset let později v dubnu roku 1917 v St. Martin aux Buncaux proti vůli jejich rodičů.⁹⁵ Měli spolu jednu dceru, která se narodila v roce 1909. Rodiče ale postihla velká tragédie a dívenka, ani ne roční, zemřela na spálu.⁹⁶

Je nutno dodat, že přestože Radimský žil ve Francii, neztrácel kontakt s rodným krajem: „Strýc Věna pravidelně zajížděl i s tetou Louisou do Čech každé léto na šest až osm týdnů vždy v srpnu během sezóny, kdy se střílely koroptve,“ vzpomíná Mariana Frágnerová, neteř Václava Radimského (dcera jeho bratra Ladislava) v knize *Kindheit in Böhmen und Mähren*.⁹⁷⁹⁸

Radimskému se v letech 1899–1914 po pracovní stránce velmi dařilo. Jeho výstavy konané v Čechách, ale i v Evropských státech, například v Anglii, byly úspěšné. Také zde sbíral svou inspiraci. A jeho výtvarný styl se dále vyvíjel. František Xaver Harlas například popisuje, co táhlo impresionisty a Václava Radimského z Francie do Londýna. „Londýnský vzduch je u malířů proslaven. [...] město je v rovině ploše rozestřené, z moře domů vyčnívají jen věže Westminsteru nebo trůní obrovitá báh Sv. Pavla jako nízko ležící mrak nad střechami. Ale zato je tu řeka, kalná Temže, a je tu vzduch, a ve vzduchu se odehrávají divadla, nad nimiž malíři dneška jsou u vytržení.“⁹⁹

V roce 1912 v Paříži na ministerstvu obchodu a průmyslu založil Václav společně s bratrem Ladislavem továrnu na výrobu konzerv, která měla název „Bohemia“ (8. března 1912 byla zamítnuta předešlá žádost o registraci značky „Praga“).¹⁰⁰ Centrální sklady byly v Rue de la Vicomté 40 v Rouenu u firmy Maillet a Fontaine. Továrna dobře prosperovala až do začátku první světové války v roce 1914.¹⁰¹

⁹⁵ Údajně snad i svou nastávající manželku unesl. Srov: Václav KUREL: Václav Radimský očima sběratele, 2007, 30.

⁹⁶ KUREL 2007, 28.

⁹⁷ Od Mariany Frágnerové se také dozvídáme: „Teta byla krásná černovlasá černoooká Francouzka, byla klidná, češtině nerozuměla, ale celá rodina mluvila francouzsky, takže to nevadilo. Mě nějak měla obzvlášť ráda, prý proto, že jsem byla ve stejném věku, ve kterém by dneska byla její zemřelá holčička.“ Citace použita z: Aleš REZLER: Václav Radimský 1867–1946. Výběr z malířské tvorby (kat. výst.). Kutná Hora 2006, nepag.

⁹⁸ REZLER 2006, nepag.

⁹⁹ Národní politika 19. listopadu 1912, 4.

¹⁰⁰ Továrna vyráběla husí játra, perigordská husí játra s lanýži, drůbeží konzervy, zvěřinové paštiky i hotová konzervovaná jídla (zaječí ragů, maďarský guláš, koroptve se zelím...). Srov.: Aleš REZLER: Václav Radimský 1867–1946. Výběr z malířské tvorby (kat. výst.). Kutná Hora 2006, nepag.

¹⁰¹ REZLER 2006, nepag.

V roce 1914, v měsících červnu a červenci, navštívila Václava Radimského v Gouletu ve Francii jeho blízká rodina. Dokládá to v již zmíněné publikaci Marianna Frágnerová.¹⁰² Konečně mohl Václav ukázat svým blízkým prostředí, ve kterém žil a které ho tolik inspirovalo. Podnikl se svým bratrem, jeho ženou i dcerou několik výletů. Rezler o této návštěvě píše: „[...] do Fougères na pstruží farmu, na pobřeží Bretagne, do St. Anne d’Arey kde vidí rodina bretonské kroje, pak na Atlantik na Belle-Isle, kde bydlí v té době Sarah Bernard a nakonec do Rennes, kde je zastihne 28. července vyhlášení války. Modré plakáty na nárožích s nápisem ‚l’Autriche countre la Sérbie‘ (Rakousko proti Srbsku) znamenaly pro Radimského těžkou ránu osudu.“¹⁰³ Rodina se narychlo vrátila do vlasti, Radimský byl však uvězněn v Montrouge.¹⁰⁴ Propuštěn byl díky zásahu ministerského předsedy Georgese Clemenceaua, jenž byl velkým Monetovým přítelem a od Radimského zakoupil některé obrazy.¹⁰⁵ Jako příslušník nepřátelské mocnosti byl internován v Gouletu.¹⁰⁶ Od Rezlera se dozvídáme, že „přes množství vlivných francouzských přátel, kteří ho podporují morálně i finančně, jako například Maurice Farman (1878–1958), nyní slavný pilot a letecký konstruktér, kterého zná ještě z Barbizonu a Paříže, opouští zklamán roku 1918 Francii a vrací se natrvalo do Čech, [...]“¹⁰⁷

V roce 1920 se nastěhoval do statku v Pašince u Kolína, která tehdy patřila jeho nevlastním bratrům Vladimírovi a Ladislavovi a jeho ženě Marii.¹⁰⁸ Návrat do rodného kraje znamenal zásadní změnu pro Radimského uměleckou tvorbu. Na obrazech je patrná změna motivů. Náměty se často opakují a jsou již zcela české – polabské. V Obrazech Václava Radimského se objevil nový charakteristický rys. Spíše než na plátno začal malovat olejovými barvami na malířskou lepenku. Jeho malba se stala pastóznější, ale zároveň byla poznamenána tzv. vynecháváním, což znamená, že malíř nechal vyznít barvu a strukturu podkladu, na který maloval. Někteří sběratelé se domnívali, že se jedná o nezáměrnou vadu, že umělec svá díla dokonce odbýval. Opak je pravdou. Jde o znak jisté odvahy, protože ne každý umělec v té době byl ochoten si přiznat, že obraz je v podstatě plochou pokrytou barvami. Nejednalo se o jeho vlastní invenci, této technice se naučil již ve Francii a ne každý si ji mohl dovolit použít. Setkáváme se s ní už například v jeho

¹⁰² LOSOVÁ, KLOSS 1996, 112.

¹⁰³ REZLER 2006, nepag.

¹⁰⁴ REZLER 2006, nepag.

¹⁰⁵ KUREL 2007, 29.

¹⁰⁶ REZLER 2006, nepag.

¹⁰⁷ REZLER 2006, nepag.

¹⁰⁸ REZLER 2006, nepag.

obrazu *Návrat v dešti*, který lze jednoznačně zařadit před rok 1900¹⁰⁹ nebo na obrazu *Říčka l'Epte* (kolem r. 1900) [9].

O osobním životě i tvorbě Václava Radimského v období po jeho návratu z Francie až do jeho smrti v roce 1946 je dosud málo známo. Vzhledem k trvalé absenci datací v Radimského tvorbě od roku 1915, jak poznamenává Aleš Rezler, je pro nás vítaným vodítkem pro časové zařazení malířových děl „sledování vývoje jeho malířských postupů, změn autorského rukopisu, používání určitých barevných kombinací a práce s barevnou hmotou.“¹¹⁰ Faktem zůstává, že mezi léty 1920–1946 Václav Radimský hojně vystavoval. O jeho výstavní činnosti se dozvídáme z dobových novinových článků.¹¹¹ Nejčastěji vystavoval v Rubešově galerii v Praze. Svá díla prezentoval ale i v zahraničí. V roce 1931 například navštívil například Londýn.¹¹² Také je zřejmé, že se neustále s věnoval své umělecké činnosti, přičemž je možné pozorovat v Radimského dílech kolem roku 1934 nové náměty. Šlo především o obrazy Jizery, Orlice, Úpy a dalších českých řek, které byly mimo rámec malířových zažitých námětových lokalit. Jak uvádí Rezler: „mají naprosto excesivní význam vůči jeho tvorbě popsané. [...] Byly spíše nepodstatným odchylením od daného směru, [...] vznikly na cizím a nezmapovaném území.“¹¹³

Zima roku 1946 uzavřela životní příběh i dílo Václava Radimského. Téměř osmdesátiletý umělec se v posledním lednovém týdnu nachladil a onemocněl chřipkou, která se vyvinula v zápal plic. Byl proto převezen do Kolínské nemocnice, kde po třech dnech 31. ledna 1946 o páté hodině odpolední zemřel na selhání srdce. Poslední rozloučení s malířem proběhlo ve Strašnickém krematoriu v Praze 6. února 1946 v 11 hodin dopoledne. Jeho manželka Louisa zemřela po delší nemoci o čtyři roky později 10. září 1950. Oba manželé jsou pochováni ve Kbelu na vesnickém hřbitově, nalevo proti vstupu hřbitovního kostela Nanebevzetí panny Marie.¹¹⁴

¹⁰⁹ KUREL 2007, 29.

¹¹⁰ REZLER 2006, nepag.

¹¹¹ Více viz kapitola: Přehled výstav Václava Radimského v Čechách a v zahraničí.

¹¹² Český deník 5. února 1932, 5.

¹¹³ REZLER 2006, nepag.

¹¹⁴ REZLER 2006, nepag.

5. Tvorba Václava Radimského ve vztahu k francouzskému impresionismu

Po příjezdu do Francie se začal Václav Radimský hned v Paříži seznamovat s impresionismem. Obklopen novým prostředím poznával rovněž soudobé umělce.

První a pravděpodobně úzký vztah navázal s Paulem Cézannem, se kterým se údajně poznal v Barbizonu, ale stýkali se především v Paříži. Společně zde měli dokonce užívat ateliér a až v roce 1897 jej Cézanne z Paříže odvezl k Monetovi, „v jehož sousedství se na léta usadil.“¹¹⁵ Václav Radimský měl velkou zálibu v automobilech. Z dopisů se například můžeme dozvědět, že již zmíněný Maurice Farman, pilot a konstruktér, dodal Radimskému první karosované vozidlo tzv. „la voiturette.“ Také na dobových fotografiích z let 1900–1904 je umělec zachycen s francouzským vozem Panhard-Levassor, vyrobeným v letech 1897–1899. Právě tento vůz měl být s velkou pravděpodobností právě tím, s nímž v roce 1897 Paule Cézanne vezl Radimského k Monetovi do Giverny.¹¹⁶

Takto se Václav Radimský dostal do kontaktu s nejznámějším francouzským umělcem, jenž ho „naučil“ novému způsobu krajinomalby. Claude Monet začínal se studiem u Eugèna Boudina, který mu poradil, že „všechno, co je malováno přímo venku, má vždy sílu, působivost a živost tahu štětce, čehož se v ateliéru nikdy nedocílí.“¹¹⁷ A přesně to Radimský a ostatní malíři impresionisté přijali jako jistou zásadu svého uměleckého tvoření.

Václav Radimský byl Monetem bezpochyby ohromně inspirován, naučil se jeho styl a pohled na zobrazovaný objekt. Napodoboval jeho nejčastější scénérie a náměty. Jak píše Jaroslav Kopa: „Převzal od něho nejen jeho techniku a způsob malířského podání, nýbrž i oblast motivovou (zátoky řek v ranních mlhách, západy slunce v době jarní nebo podzimní). Osvojil si skoro virtuósním způsobem jeho techniku barevně analytické malby, operující naprosto čistými, nelomenými barvami.“¹¹⁸

Pro srovnání jsem vybrala konkrétní díla obou umělců, na nichž je zcela patrný Monetův vliv na Radimského tvorbu. Například v mnohokrát zobrazovaném námětu slámových stohů na poli: *Snopy na poli* (1898) [17] *Stohy v Giverny* (nedatováno) [18] a *V Lukách o senoseči* (nedatováno) [19], na těchto obrazech je inspirace Monetem naprosto

¹¹⁵ ŠTECH 1970, 93.

¹¹⁶ REZLER 2006, nepag.

¹¹⁷ Eugène-Louise Boudin (1824–1898), rámař a skromný malíř mořského pobřeží, který jako první sledoval světelné vztahy mezi oblohou a hladinou moře. „Král nebe,“ jak byl často nazýván, pracoval výhradně v plenéru. Ve svých dílech studoval intenzitu barevných skvrn a pozoroval barevné proměny podmíněné světlem i časovým vymezením. Boudin také určil, kolik je potřeba obětovat celku a kolik uvolnit detailu v kresbě i malbě svých drobných postav, kterými oživoval mořská pobřeží. Srov.: Vlastimil FIALA: Impresionismus. Praha 1964, 12.

¹¹⁸ KOPA 1934, 42

evidentní [20]. Claude Monet se narodil v Paříži, kde později také studoval. Václavu Radimskému, jenž vyrůstal v malém městě v přímém kontaktu s přírodou, byly obrazy s touto tematikou přeci jen bližší. Přestože nemáme důkaz o společném pobytu obou umělců v Anglii, i v obrazech s touto tematikou je podobnost námětů zřetelná. Rezler uvádí: „Radimský byl v nich velmi zaujat po vzoru Monetově efektem, který způsobuje mlha odnímající hmotnost předmětů, aby mohl pracovat stejně jako on se subtilními harmoniemi barev, které jsou nadřazeny efemérní a spíše jen tušené podobě reálné předlohy.“¹¹⁹

Podobnost obou umělců lze nalézt také v jejich malířském rukopisu. Oba používali k zachycení okamžiku a *imprese* rychlé tahy štětce a čisté barvy nanášeli přímo na podklad. Monetův styl se s věkem „protahoval,“ a přesto byl stále velmi dynamický, ve stáří skoro až abstraktní, ale přesto stále zachovával jistý princip důležitosti, zachytit určitý moment, barvu i světlo.

Za vrchol Radimského tvorby se považuje již zmíněný obraz *Svítání v sadu* (1904) [15]. Pastelové tóny barev podtrhují atmosféru jarního svítání a dokonale vystihují krásu okamžiku. Tento motiv se v jeho dílech často opakuje: *Večer v ovocném sadě* (před r. 1900) [21], *Pochmurný jarní den* (před r. 1900) [22].

Jaké byly kontakty mezi Radimským a Monetem dodnes není zcela jasné. Můžeme si o tom vytvořit částečný obrázek díky článku napsanému K. B. Mádlem v roce 1899 ve *Volných směrech*: „Mluvil jsem o poblíží, a vlivu a jiní si to vykládali na poměr učitele a žáka. Takových styků mezi nimi nebylo. Bez vší pochyby otevřela díla Alf. Sisleye, Camilla Pissarra nebo A. Renoira mladému umělci nové obzory, na jich díle také asi vyšetřil, jak nutno vésti štětec a vrhati barvy na plátno, aby své nové poznání vyjádřil, ale imatrikulovaným žákem nebyl žádného z nich.“¹²⁰ Z Mádlových slov přesto nevysvítá, jestli byli s Monetem ve formálním nebo přátelském vztahu. Více se o tom dozvídáme z katalogu pro IX. výstavu v Golčově Jeníkově: „V. V. Štech s odvoláním na Radimského vyprávění uvádí, že tento navázal přátelství s Paulem Cézannem a že s ním nějakou dobu sdílel ateliér v Paříži. Cézanne jej později měl zavést k Monetovi. Hezky se to poslouchá, může to být i pravda, ale já jsem pro to ani v našich ani ve francouzských materiálech žádné stopy nenašel. Myslím tím přímý osobní až přátelský kontakt. Měl jsem možnost krátce nahlédnout i do jeho korespondence s blízkými doma. Neúspěšně jsem se pídil po zmínce o jeho stycích i s jinými předními francouzskými malíři. Jistě bych rád objevil

¹¹⁹ REZLER 2006, nepag.

¹²⁰ *Volné směry* 1899, 280

řádky, že s Monetem někde společně malovali nebo společně alespoň povečeřeli či vypili láhev dobrého vína. Kdo to najde, kdo na to narazí? A to měl malovat i Monetovu zahradu!¹²¹

Na tvorbu a směr, kterým se Václav Radimský vydával, působilo nepřímo i mnoho jiných francouzských impresionistů. Vzhledem k jeho pobytu ve starém mlýně v Giverny si můžeme být zcela jisti, že znal i tvorbu impresionistů z USA, kteří v oblasti Barbizonu a Giverny tvořili.¹²² Z korespondence víme, že sám navštěvoval významné výstavy v zahraničí a zajímal se o výtvarnou scénu, jež ho obklopovala ve Francii i doma v Čechách.

¹²¹ KUREL 2007, 28.

¹²² více viz strana 24.

6. Srovnání díla Václava Radimského s vybranými českými malíři (A. Chittussim, A. Slavíčkem, A. Hudečkem)

Raná tvorba Václava Radimského je nejčastěji připodobňována k tvorbě českého krajináře Antonína Chittussiho (1847–1891), který část svého života trávil taktéž ve Francii. Chittussi se do Barbizonu dostal už v roce 1876. Byl umělcem, který pod vlivem barbizonské školy vytvořil lyrickou syntézu české krajiny a v podání atmosféry se přiblížil impresionismu. Náměty pro své obrazy získával na stejných místech jako Barbizonci- ve Fontainebleau [23]. Také jeho přitahovala současně vodní krajina s břehy posetými různobarevnými travinami.

Zdenka Braunerová, které byl Antonín Chittussi velmi blízký, se možná právě z tohoto důvodu ujala Radimského, když se kolem roku 1890 objevil v Paříži. Chittussi se nebránil, na rozdíl od Radimského, častějšímu zobrazování měst [24], architektury nebo dokonce přístavů s loďmi. Svým štětcem a barvami zachycoval také různé denní i roční doby.¹²³

Přestože je Václav Radimský považován za jediného skutečně českého impresionistu, není v publikacích v souvislosti s tímto pojmem v českém uměleckém prostředí téměř vůbec zmiňován. Jméno, které se v tomto ohledu nejčastěji v rozsáhlých i kratších publikacích objevuje, je Antonín Slavíček.

Antonín Slavíček (1870–1910) byl v podstatě Radimského vrstevníkem. Na rozdíl od něho však pocházel z velkého města.¹²⁴ Protože byl velmi nadaný, soukromě studoval kreslení v Praze. Posléze přesídlil do Mnichova a nakonec studoval i na pražské Akademii v Praze krajinomalbu u Julia Mařáka. Jeho tvorba z počátku vycházela z odkazu náladového realismu, ale od přelomu století začal tvořit obrazy barevnou skvrnou, chvatnou i rozechvělou, jež vyvolávala dojem pohybu a víření.

Jistou podobnost mezi Radimským a Slavíčkem nacházím v obrazech s motivy lesů a stromů. Radimský již na obrazech *Cesta v lese* (1891) [25] *Jitro v lese* (kolem r. 1900) [26] a především *Krajina v Giverny* (1898) [27] zobrazuje světlo, které prosvítá mezi stromy podobným způsobem, jako je tomu v obrazech Slavíčkových [28]. Srovnáme-li barevné tóny obou umělců, dojdeme k závěru, že barevná stupnice Antonína Slavíčka není tolik výrazná jako pestrost Radimského barevných tónů. Jeho obrazy jsou malované spíše tmavšími barvami, jak uvádí prof. Tomáš Vlček v katalogu výstavy *Světlo v českém*

¹²³ Antonín Chittussi se narodil v Ronově nad Doubravkou. Srov.: Jan TOMEŠ: Antonín Chittussi. Praha 1979, 11.

¹²⁴ Antonín Slavíček se narodil v Praze, která ho v tvorbě ovlivnila po určité období stejně, jako Radimského ovlivnilo rodné Zálabí. Srov.: Roman PRAHL a kol.: Antonín Slavíček 1870–1910. Praha 2004. 18.

malířství generace osmdesátých a devadesátých let 19. století.¹²⁵ Radimského barvy jsou výraznější, jmenovitě jde především o jasnou žluť, tyrkysovou zeleň, ostré tóny růžové a fialové. Tuto rozdílnost mezi oběma malíři můžeme dobře rozeznat na těchto dvou obrazech: *Chalupa u vody* (1900) [14] od Radimského a ve Slavičkově *Potoku v Okoři (na rubu Vesnice)* z roku 1901 [29].

Antonín Hudeček (1872–1942) je dalším malířem, kterého je potřeba zmínit v souvislosti s impresionistickými tendencemi v české krajinomalbě. Také na obraze *Vesnice* (1907) [30] od Hudečka a *Venkovská krajina* (1897–1905) [31] do Radimského se opakuje stejný rozdíl v použitých barvách jako před tím mezi Slavičkem a Radimským. Hudeček je precizní v zobrazování zrcadlicí se vodní hladiny řek. Ve svých dílech se věnoval také malování různých denních dob, např. *Topoly v noci* (1904–1905), a nejraději z ročních období měl podzim plný různých barev, které v pozdějším období rád uplatňoval např. *Stráň na podzim* (1919).

¹²⁵ VLČEK 1994, nepag.

7. Pozice Václava Radimského v českém uměleckém prostředí

Domnívám se, že postava Václava Radimského v českých dějinách umění je stále nedocenená. Z počátku své umělecké dráhy byl slaven a opěvován. Po pár letech nadšení opadlo a pustila se do něho kritika. Od impresionistů si údajně jen vypůjčil formu a manýru, ale obsah v jeho dílech chybí - zaútočili na něho třeba Vincenc Beneš a Miloš Jiránek.¹²⁶ Můžeme se jen dohadovat, zda by se něco změnilo, kdyby jeho život ve Francii nenarušily válečné konflikty a on zde mohl zůstat a nadále tvořit.

Zkusím se nad jeho tvorbou zamyslet nejprve z pohledu exkluzivity. Výjimečnost Václava Radimského se z mého pohledu ukrývá v jeho nadprůměrné schopnosti neustále se učit novému pohledu na zobrazovaný objekt a v jeho neutuchající touze vyjadřovat se nově a čistě, v momentálně aktuálním, moderním stylu. Po období stráveném v Giverny je v jeho rukopisu patrný především vliv Monetův. Jeho tvorba vznikající v úzké souvislosti s francouzským impresionismem je dynamická, vyrovnaná a působivá. Pro diváka velmi dobře čitelná a inspirativní.

Již zmiňovaný český historik umění Karel B. Mádl charakterizoval rozdíly mezi pražskými umělci v čele s Antonínem Slavíčkem a Václavem Radimským již v roce 1899 takto: „On objektivně vidí (Václav Radimský- pozn. autora), co tito (pražští umělci a především Antonín Slavíček- pozn. autora) subjektivně vnímají a transportují. – Jeho snažení jde po subtilní, pouze předmětnosti tvarů a pokud jen možno absolutní věrností světelného a vzduchového fluida zaujaté pravdě. Má svoji tvarovou a čarovou doménu v přírodě a snaží se ji proniknout až na dno, vystihuje ji nejednou až k frapantnímu dojmu. Proto jsou jeho obrazy sto zajmoutí každého, kdo vědomě či nevědomě prostou pravdu všude hledá a svými reálnými poznatky pravdivost a věrohodnost uměleckého díla dovede kontrolovati.“¹²⁷

Naproti tomu Petra Finfrlová, kurátorka Galerie moderního umění v Hradci Králové, vidí Radimského handicap právě v jeho jedinečnosti, „neboť se, díky svému dlouhodobému pobytu ve Francii, jako jediný náš krajinář vzdálil typicky středoevropskému koloritu a citově vnímaným potemnělým zákoutím ve prospěch čistě vizuálního zpracování dojmu – imprese.“¹²⁸

S názorem Petry Finfrlové se neztotožňuji. Jedním z důvodů je Radimského zřetelná reakce na naši uměleckou scénu po návratu do Čech. V jeho dílech s motivy

¹²⁶ KUREL 2007, 29.

¹²⁷ MÁDL 1899, 281.

¹²⁸ <http://www.advojka.cz/archiv/2006/15/vaclav-radimsky-podruhe>, vyhledáno dne: 13. února 2010.

zálabské krajiny je patrná téměř okamžitá odpověď na vývoj malířské krajinářské tvorby v rodném prostředí. Z dynamického rukopisu mizí ostrá hra světla a stínů, ačkoliv Radimského oblíbenými tématy zůstávají scenérie vodních ploch - rybníků, tůňek, leknínů, břehů a říček. Nicméně, v jeho obrazech se objevuje - i když jen náznakem - melancholie a pokouší se tvořit i díla s jinou tematikou [32]. Věrný zůstal však ročním obdobím a denním dobám. Přesto si jeho umělecký styl zachoval kvality francouzského impresionismu, které se snažil nenásilně aplikovat na tvorbu v našem uměleckém prostředí.

Ráda bych zmínila také méně známého básníka a malíře Jaroslav Pečínku (1869–1917), jehož dílo je dnes téměř neznámé a stěží dostupné, jak se zmiňuje Jaroslav Kopa v *Čestích malířích impresionistech*. Stejně jako Václav Radimský i on studoval ve Vídni u prof. Eduarda P. von Lichtenfelse. Podle Kopy se Pečínka díky Radimského výstavě v Praze v 90. letech 19. století přiklonil k impresionismu.¹²⁹ To je zásadní poznámka, která dokládá, že Radimského tvorba v Čechách nebyla bez odezvy.

Nicméně je nutné neopomíjet jeho náhlou změnu v rukopise po návratu z Francie. Z jeho pozdější „české tvorby“ je ne příliš čitelně patrná jistá umělcova uzavřenost. Můžeme se domýšlet, zda to bylo zapříčiněno tak náhlým odchodem z Francie, ke kterému došlo, zcela jistě, ne příliš důstojným způsobem. Je třeba ještě důkladněji zmapovat Radimského pobyt ve Francii a je vysvětlit jeho skutečný vztah ke Claudiu Monetovi.

Umělcova díla jsou díky jeho úspěšným prodejním výstavám rozestá po celém světě v soukromých sbírkách, a proto pro kurátory rozhodně není jednoduché uspořádat celkovou retrospektivní výstavu. Možná právě také z těchto důvodů je Václav Radimský tolik opomíjeným umělcem. Kdyby mu odborníci věnovali více pozornosti, jistě by rychle vešel do povědomí veřejnosti. Díky jeho kvalitám – a znovu upozorňuji na Radimského přímé napojení na čistý francouzský impresionismus – je nutné ho více zapojovat do stálých expozic galerií a častěji prezentovat jako českého impresionistického krajináře, jakým bezpochyby byl.

Proč je tedy osobnost Václava Radimského oproti jiným českým umělcům, tvořícím v období impresionismu tolik potlačována? Troufám si tvrdit, že je to nejspíše způsobeno mezerami v povědomí o jeho osobním i profesním životě a ve velmi řídké prezentaci umělcových děl.

¹²⁹ KOPA 1934, 32

8. Závěr

V úvodu své bakalářské práce jsem si stanovila za jasný cíl, pokusit se čtenáře seznámit se životem a uměleckou tvorbou Václava Radimského. Snažila jsem se o zhodnocení jeho děl a porovnání tvorby Radimského se světovými i českými impresionisty.

V počátečních kapitolách jsem se věnovala impresionismu a tomu, jak tento fenomén vznikl. Plynule jsem přešla k problematice zjednodušené aplikace pojmu impresionismus na české dějiny umění. V následujících kapitolách jsem se postupně zabývala umělcovým životem, kde jsem se pokusila na základě podrobného studia dobových pramenů osvětlit zatím jeho málo popsané a dostatečně neprozkoumané životní etapy. Mimo jiné jsem se snažila důkladně přiblížit Radimského studium na výtvarných Akademích v Praze, Mnichově a ve Vídni, o kterých se obecně ví velmi málo. Podrobně jsem se snažila čtenáře seznámit s jeho pobytem ve Francii v Giverny a s jeho návratem do rodného kraje – do Zálabí.

Dále jsem se orientovala na Radimského uměleckou tvorbu, která byla ovlivněna především jeho pobytem ve Francii (C. Monet, P. Cézanne), ale i díly konkrétních českých umělců (A. Chittussi, A. Slaviček a A. Hudeček). V přílohách, které budou následovat za seznamem literatury a pramenů, jsem se zaměřila na souborný seznam veškerých známých výstav, obohacený o dobové komentáře, recenze a kritiky. Jako přílohu jsem zpracovala také seznam všech umělcových děl zastoupených v českých galeriích a muzeích.

Soupisem výstav konaných u nás i ve světě bych ráda upozornila na fakt, že Václav Radimský byl a je v uměleckém světě, nejen sběratelském, stále aktuální! Přestože se setkáme s jeho díly na aukcích a v galeriích často, opravdu zásadní díla se v nabídce objevují jen vzácně.¹³⁰

Domnívám se, že by si Václav Radimský zasloužil, aby o něm měla povědomí i širší veřejnost, nejen odborná část „diváků“. Doufám, že má práce bude alespoň skromným

¹³⁰ Za takové lze považovat zejména práce z 90. let 19. století, případně z přelomu 19. a 20. století. Jako příklad proto uvádím, jak si v době velmi nedávné jeho díla vedla na světových aukcích a v Čechách: Na aukci Sotheby's v Londýně v roce 2006 se obraz Topoly a vrby na břehu Seiny, 1903 vydražil za 15 600 liber (podle tehdejšího kurzu cca 650 000 Kč). Obraz Motiv z Polabí z 20. let 20. století [33], který svou výjimečnou kvalitou malířského přednesu navazuje na autorovy nejlepší práce francouzského období, posouzený PhDr. M. Zachařem, byl vydražen 30. listopadu 2008 v Galerii Kodl v Praze za 260 000 Kč. Doposud nejdražší obraz Václava Radimského Krajina s Vodní hladinou, 1903 [34] byl vydražen 8. června 2003 na aukci Galerie Pictura v Praze za 1,17 milionu korun. Srov.:

<http://www.galeriekodl.cz/index.php?stranka=2&obraz=343&aukce=1>, vyhledáno dne: 11. února 2009.

http://www.artantiques.cz/09/01/0901_soubory/0901natru.htm, vyhledáno dne: 11. února 2009

přínosem. Přála bych si, aby se stala východiskem pro budoucí Radimského výstavu nebo sepsání umělcovy monografie.

Věřím, že dojde k opětovnému ocenění Václava Radimského a z umělce opomíjeného se stane opět umělec zaslouženě uznávaný.

9. Seznam použité literatury a pramenů

Periodika:

- ALT: Dvě výstavy. In: Jas, 25. 2. 1938, 7
- ČADÍK Jindřich: Radimský v Plzni. In: Český deník, 11. 11. 1928, 9
- ČADÍK Jindřich: Václav Radimský. In: Český deník, 11. 12. 1921, 7
- ČADÍK Jindřich: Václav Radimský. K dnešnímu otevření výstavy. In: Český deník, 13. 11. 1925, 7
- ČAPEK Josef: In: Volné směry, 1929–30, 37
- DOBROVSKÝ Josef: Sedmdesátka krajináře Radimského. In: Lidové noviny, 6. 10. 1937, 2
- EŠEL: Kulturní minulost. In: Český deník, 6. 9. 1940, 4
- HARLAS František Xaver: V. Radimský. Z českých luhů a hájů. In: Národní politika, 9. 2. 1926, 1
- HARLAS František Xaver: Václav Radimský. In: Národní politika, 7. 11. 1922, 8
- HARLAS František Xaver: Václav Radimský. In: Národní politika, 6. 12. 1929, 8
- HARLAS František Xaver: Výstava Václava Radimského. In: Národní politika, 19. 11. 1912, 4
- HARLAS František Xaver: Václav Radimský. In: Světozor XXV, 1924, 179
- HARLAS František Xaver: Václav Radimský. K jeho současné výstavě obrazů v Topičově salonu. In: Národní politika, 4. 11. 1921, 1
- HLAVÁČEK Luboš: Zemřel malíř Václav Radimský. In: Rudé právo, 2. 2. 1946, 3
- KLÍMA Karel Zdeněk: Čeští výtvarníci ve Vídni. In: Lidové noviny, 19. 3. 1907, 1–2
- KUDRNA F.: Výstava Václava Radimského ve výstavních místnostech obchodní akademie na Petákově náměstí. In: Český deník, 27. 3. 1936, 2
- MÁDL Karel Boromejský: České krajinářství. In: Zlatá Praha XVI, 1899, 18, 30, 43, 67, 90-91, 103-106
- MÁDL Karel Boromejský: Ještě z Vídně. In: Příloha Národních listů, 15. 2. 1903, 13
- MÁDL Karel Boromejský: Umění včera a dnes. In: Lidové noviny, 22. 4. 1904, 6
- MÁDL Karel Boromejský: Václav Radimský. In: Volné směry, 1899, 277–289
- MÁDL Karel Boromejský: Václav Radimský. In: Zlatá Praha XXIII, 1906, 129
- MÁDL Karel Boromejský: Výstava V. Radimského. In: Národní listy, 1. 12. 1912, 18

- MÁDL Karel Boromejský: Výstava Václava Radimského. In: Národní listy, 10. 11. 1901, 13
- MÁDL Karel Boromejský: Výtvarné umění. In: Zlatá Praha XVI, 1899, 202, 205-208, 215-216
- MÁDL Karel Boromejský: Krajiny. In: Národní listy, 10. 12. 1905, 13
- MATĚJČEK Stanislav: Václav Radimský v Rubešově galerii. In: Národní politika, 4. 3. 1940, 2
- MOUREY Gabriel: Současné umění francouzské. In: Volné směry, 1903, 95–100
- NESEJT František: Chrudim Václava Radimského. In: Chrudimské listy, 1942, 11
- PACELT Antonín: Vody a Český malíř. In: Jas, 11. 8. 1939, 8
- PEČÍRKA J.: Výstavy. In: Rozpravy Aventina, 16. 4. 1931, 370
- RADIMSKÝ Václav: Reservované motivy. In: Národní politika, 21. 5. 1921, 1
- RADIMSKÝ Václav: Vítězné dítky. Pozorování z automobilu. In: Národní politika, 3. 7. 1921, 1–2
- VAŇKOVÁ- FREJKOVÁ O.: Souborná výstava bratří Liebscherových. Díla dvou malířů z konce minulého století. In: Lidové noviny, 24. 7. 1943, 4
- WEITENWEBER Vilém: Výroční výstava Krasoumné jednoty v pražském Rudolfinu. In: Zlatá Praha, 1894, 372
- ŽÁK Karel: Dětičky. Z výletů do Itálie. In: Národní politika, 21. 7. 1911, 4
- České umění v cizině. In: Příloha Národní politiky, 7. 8. 1910, 1
- Čtvrt tisíciletí mlynářství v rodu Radimských v Kolíně. Historie kolínských mlýnů sahá až do 18. století. In: Národní listy, 14. 5. 1940, 3
- JUDr. Ladislav Radimský. In: Národní politika, 6. 4. 1922, 4
- Krajina a její zrcadlo. In: Národní politika, 22. 2. 1927, 1–2
- Kulturní drobnosti. In: Lidové noviny, 31. 5. 1904, 5
- Malíř Václav Radimský. In: Národní politika, 23. 4. 1919, 4
- Malíř Václav Radimský pětasedmdesátníkem. In: Český deník, 4. 10. 1942, 9
- Ministerská návštěva v ateliéru malíře Václava Radimského. In: Národní politika, 20. 10. 1923, 8
- Opomíjený impresionista. In: Atelier, 2006, 3
- Osobní změny u soudu. In: Národní politika, 22. 10. 1914, 6
- Pohřeb dra Václava Radimského. In: Národní politika, 29. 1. 1907, 4
- Sněm království českého. Schůze šestá. In: Příloha Národních listů, 13. 1. 1891, 5

Úmrtí. In: Národní politika, 31. 5. 1913, 4

V. Radimský v Plzni. In: Český deník, 5. 2. 1932, 5

Václav Radimský. In: Národní politika, 12. 3. 1920, 3–4

Václav Radimský. In: Národní politika, 17. 2. 1927, 10

Václav Radimský v Rudolfinu. In: Národní politika, 13. 11. 1909, 1–2

Václav Radimský v Topičově salonu v Praze. In: Příloha Národní politiky, 26. 10. 1921, 2

Výstava obrazů V. Radimského v Praze. In: Národní politika, 10. 11. 1903, 3

Výstava obrazů Václava Radimského. In: Národní politika, 21. 10. 1930, 7

Výstava obrazů Václava Radimského v Berlíně. In: Národní politika, 22. 5. 1901, 4

Výstava obrazů Václava Radimského v Hamburku. In: Národní politika, 10. 6. 1905, 3

Výstava obrazů Václava Radimského v Londýně. In: Národní politika, 22. 4. 1911, 3.

Výstava obrazů Václava Radimského v Paříži. In: 15. 6. 1913, 10

Výstava obrazů Václava Radimského v Paříži. In: Národní politika, 16. 4. 1910, 5–6

Výstava Václava Radimského v Pardubicích. In: Národní politika, 14. 6. 1927, 8

Výstavy. In: Lidové noviny, 5. 5. 1925, 3

Výstavy. In: Národní listy, 27. 10. 1909, 2

Výstavy obrazů ve Zlíně. In: Zlín, 10. 11. 1933, 3

Z drobnosti. In: Národní listy, 2. 3. 1935, 4

Z výstavy V. Radimského. In: Český deník, 18. 12. 1921, 8

Katalogy výstav:

DVOŘÁK František / STECKER Martin: Václav Radimský. Obrazy 1867–1946 (kat. výst.). Kolín 1992

FINFRLOVÁ Petra: Václav Radimský (kat. výst.). Hradec králové 2003

KUREL Václav: Václav Radimský očima sběratele. In: IX. výstava Goltzova tvrz (kat. výst.). 2007

REZLER Aleš: Václav Radimský 1867–1946. Výběr z malířské tvorby (kat. výst.). Kutná Hora 2005

REZLER Aleš: Václav Radimský 1867–1946. Korespondence 1899–1918 (kat. výst.). Kutná Hora 2005

ŠEVEČEK Ludvík: Václav Radimský. Výběr z malířského díla (kat. výst.). Gottwaldov 1985

VLČEK Tomáš: Světlo v českém malířství generace osmdesátých a devadesátých let 19. století (kat. výst.). Praha 1994

Klub přátel umění v Olomouci: Václav Radimský (kat. výst.). Olomouc 1937
Novoměstské sály Praha: Václav Radimský (kat. výst.). Praha/ Paříž 1903
Obecní dům Praha: Výstava Václava Radimského v Obecním domě u Prašné věže (kat. výst.). Praha 1912
Topičův salon: Souborná výstava obrazů V. Radimského (kat. výst.). Praha 1932
Topičův salon: Souborná výstava Václava Radimského (kat. výst.). Praha 1899

Knižní publikace:

A POLLINAIRE Guillaume: O novém umění. Praha 1974, 97, 282
ČADÍK Jindřich: SVU Myslbek. Sto let spolkového života v československém umění výtvarném. Praha 1939
DVOŘÁK František: Antonín Chittussi. Praha 1954
EITHAROVÁ Eva: Václav Radimský. In: Emanuel POCHE a kol.: Encyklopedie českého výtvarného umění. Praha 1975, 406
FIALA Vlastimil: Impresionismus. Praha 1964
HARLAS František Xaver: Pražský salon Rudolfinum. Praha 1902
JOHNSON Paul: Dějiny umění. Nový pohled. Praha 2006, 535–544
KÁBDEB Heinrich: Ender Thomas. In: Allgemeine Deutsche Biographie. Leipzig 1877, 106
KARLÍKOVÁ Ludmila: Antonín Hudeček. Praha 1983
KOPA Jaroslav: Čeští malíři impresionisté. Praha 1934
KRSEK Ivo: Claude Monet. Praha 1982
LAHODA Vojtěch (ed.): Dějiny českého výtvarného umění 1890–1938. Praha 1998
LENDEROVÁ Milena: Zdenka Braunerová. Praha 2000, 135–146
LOSOVÁ Jana, KLOSS Petr: Kindheit und Böhmen und Mähren. Wien 1996
MAINARDI Patricia: The end of the Salon. Art and the state in the early Third Republic. Cambridge 1994
MATĚJČEK Antonín: Dějiny umění v obrysech. Praha 1951, 494–516
PRAHL Roman a kol.: Antonín Slavíček 1870–1910, Praha 2004
REWALD John: The History of Impressionism. London 1973
ŠTECH Václav Vilém: Za plotem domova. II. díl. Praha 1970, 93
ŠTECH Václav Vilém: Vzpomínky V. V. Štecha. V zamlženém zrcadle. Praha 1967, 199
TAILLANDIER Yvon: Mistři moderního umění. Monet. Bratislava 1992

TOMAN Prokop (ed.): Nový slovník československých výtvarných umělců. Praha 1950,
heslo: Václav Radimský

TOMEŠ Jan: Antonín Chittussi. Praha 1980

VLČEK Tomáš: Praha 1900. Praha 1986

VOPRAVIL Jaroslav: Slovník pseudonymů v české a slovenské literatuře. Praha 1973

WALTHER Ingo F., FEIST Peter H. a kol.: Malířství impresionismu. 1860–1920. Praha/
Köln 2008

WEISS Karl: Steinfeld Frantz In: Allgemeine Deutsche Biographie. Leipzig 1893, 709–
710.

WITTLICH Petr: Česká secese. Praha 1982, 60

internetové odkazy:

<http://www.advojka.cz/archiv/2006/15/vaclav-radimsky-podruhe>, vyhledáno dne: 13. 2.
2010

http://www.artantiques.cz/09/01/0901_soubory/0901natrhu.htm, vyhledáno dne: 11. 2.
2009

<http://www.galeriekodl.cz/index.php?stranka=2&obraz=343&aukce=1>, vyhledáno dne: 11.
2. 2009

http://www.hollistaggart.com/artists/biography/theodore_earl_butler/, vyhledáno dne:
7. 4. 2009

I. Přehled výstav Václava Radimského v Čechách a v zahraničí

1892 – Účastnil se Salonu v Paříži a výroční výstavy v Krasoumné jednotě v Praze v Rudolfinu.¹³¹

1893 – Obeslal opět pařížský Salon a Krasoumnou jednotu v Praze v Rudolfinu.¹³²

1894 – Radimský získal zlatou medaili jako nejmladší účastník pařížského Salonu za obraz *Etude de Fougères/Studie kapradí* (1894). Účastnil se výroční výstavy Krasoumné jednoty v Praze, Rudolfinu.¹³³

1895 – Obeslal pařížský Salon a výroční výstavu Krasoumné jednoty v pražském Rudolfinu.¹³⁴ Získal zlatou medaili na mezinárodní výstavě v Rouenu.¹³⁵

1896 – Účastnil se výroční výstavy Krasoumné jednoty v Praze v Rudolfinu.¹³⁶

1897 – Obeslal pařížský Salon.¹³⁷

1898 – Vystavoval na pařížském Salonu.¹³⁸

1899 – Nová pinakotéka v Mnichově zakoupila obraz Václava Radimského.¹³⁹ V Praze v Topičově salonu, se konala umělcova první samostatná výstava, kde viselo 88 obrazů z let 1897–1899, jimiž se chtěl prezentovat jakožto malíř - impresionista.¹⁴⁰ K. B. Mádl uveřejnil ve Volných směrech první recenzi o nabytých vědomostech Václava Radimského získaných v Normandii a Giverny, v osadě impresionistů.¹⁴¹

¹³¹ REZLER 2006, nepag.

¹³² ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹³³ REZLER 2006, nepag.

¹³⁴ ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹³⁵ REZLER 2006, nepag.

¹³⁶ ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹³⁷ REZLER 2006, nepag.

¹³⁸ REZLER 2006, nepag.

¹³⁹ DVOŘÁK 1992, 6.

¹⁴⁰ ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹⁴¹ Volné směry 1899, 278-289.

1900 – Získal zlatou medaili na světové výstavě v Paříži (zastoupeno ve výstavní kolekci českých výtvarníků).¹⁴²

1901 – Rakouské ministerstvo kultu a vyučování ve Vídni zakoupilo obraz Václava Radimského určený pro galerii moderního umění ve Vídni.¹⁴³ V Praze v Rudolfinu se konala umělcova druhá výstava, která čítala na 77 prací,¹⁴⁴ K. B. Mádl ve III. ročníku Volných směrů publikoval obsáhlou stat', která hodnotila dosavadní Radimského tvorbu.¹⁴⁵ Po úspěších v Praze, ve Vídni a na světových výstavách, zahájil výstavu v Berlíně. V Národní politice se o ní psalo: „Střed jarní expozice v saloně Schulteově tvoří díla českého krajináře Václava Radimského, jenž žije a tvoří ve Francii. Radimský je objevem. Náleží k oněm silným slovanským temperamentům, které si osvojují v pařížské škole technické vědění a chic a kteří pak malují francouzský obraz lépe a zdravěji než Francouzové sami. Radimský, jenž je malířem světla a vzduchu, hýří v nejsvětějších, nejprůhlednějších barevných harmoniích, aniž však upadá v rozmazávací manýru impresionistů. Jeho lesní interieur, jeho kvetoucí pole, jeho zelení obklíčené vesnice jsou malovány s blahodárnou pečlivostí a jsou přitom oblity nádechem pravého uměleckého cítění.“¹⁴⁶

1903 – V tomto roce se konala 27. listopadu samostatná výstava v novoměstském sále U Štajgrů v Praze. Vystaveno bylo na 40 obrazů obsahujících především pohledy na Seinou a z Rouenu a sluneční efekty na vodě. Recenzent o tom v Národní politice napsal: „Mezi novou kořistí, kterou získal Radimský v slunné a zase zamlžené Normandii, jsou četné vodní partie, studie tůní a močálů.“¹⁴⁷

1904 – Se Václav Radimský koncem května vrátil z cesty z Holandska. Obrazy zde vytvořené posléze vystavil ve Vídni.¹⁴⁸

1905 – Proběhla výstava v Praze.¹⁴⁹

¹⁴² REZLER 2006, nepag.

¹⁴³ DVOŘÁK 1992, 7.

¹⁴⁴ ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹⁴⁵ DVOŘÁK 1992, 7.

¹⁴⁶ Národní politika 22. května 1901, 4.

¹⁴⁷ Národní politika 10. listopadu 1903, 3.

¹⁴⁸ Lidové noviny 31. května 1904, 5.

¹⁴⁹ REZLER 2006, nepag.

1907 – Radimský vystavoval na zvláštní výstavě Krasoumné jednoty v Praze, kde bylo vystaveno 51 děl.¹⁵⁰

1909 – Vyšla recenze Karla Čapka v časopise Stopa 1 vyjadřující se k výstavě Václava Radimského. Čapek v ní konstatoval, že „Radimský nabíhá ‚občanskému vkusu‘ a že za umění pokládá jen to, ‚co řekli jiní a řekli silněji‘ a že se to snaží přednést akorát ‚úhledněji‘.“¹⁵¹

1910 – Byla pořádána jarní výstava v Paříži, která měla znamenitý úspěch. Pozornosti se těšila i jarní výstava v Německu, o čemž svědčí novinové komentáře jeho tamějších výstav v Hamburku a Barmenu. V Barmen Zeitung se psalo: „Barvy Radimského mají něžnost a poesii, které propůjčují krajině jemný půvab. Obrazy Radimského stále upoutávají diváka. Stromy, vody a louky na jeho obrazech jsou ponořeny v tichou slavnostní náladu pohádkového dne. Koloristické záchvěvy štětce Radimského vyvozují neočekávaný dojem.“¹⁵²

1911 – V dubnu tohoto roku Radimský uspořádal výstavu v Londýně u velké firmy Goupil and Comp. v Regentstreet, kde již bylo několik jeho obrazů, a vystavil 30 nejnovějších děl.¹⁵³

1912 – Václav Radimský představil v Obecním domě v Praze svou tvorbu z poslední doby. V národní politice se o ní dočteme: „Tentokráte byl to zájezd do Londýna, z něhož si Radimský přivezl kořist bohatou, pohledy na Temži, na Londýn v mlhách anebo v čoudu dřímající. K tomu pak přidává pohledy na ‚svou vesnici‘, kde ve starém mlýně si zřídil veliký atelier, na kvetoucí jabloně, na staré hruše, větrem podzimním cuchané, na kvetoucí louky a pole mákem zarudlé, na zasněžené břehy říčky [...] Jeho mosty se rýsují matně za sebou, Black Friars tam před námi, když se díváme z Tower Bridge, nebo London Bridge[...] Radimský líčí to s obvyklou svojí vervou. Dovede volně zachytit, co na zemi i na nebi jeho zrak upoutalo. Maluje pro barevný dojem, nikoli pro tvarný obsah, a přece nepůsobí ploše nebo prázdňě. Je v tom vždy to, co miluje: prostor, hloubka a svět vždy

¹⁵⁰ ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹⁵¹ DVOŘÁK 1992, 2.

¹⁵² Národní politika 7. srpna 1910, 2.

¹⁵³ Národní politika 22. dubna 1911, 3.

zajímavý pro jeho barevné záhady. Ty luští, ty sleduje a nad nimi vítězí.“¹⁵⁴ Vyšla recenze od K. B. Mádra, který se k jeho tvorbě tentokrát vyjádřil nechvalně, když prohlásil, že se mu Radimský nyní jeví „příliš chladným a nohsledou“ Monetovým „bez vývoje.“¹⁵⁵

1913 – Konala se výstava Radimského ve výstavních místnostech Georgesa Petita v Paříži a setkala se se znamenitým úspěchem. Dokazují to recenze známých uměleckých kritiků té doby v tisku. Například New York Herald označil našeho krajináře „[...] za velmi osobitého umělce a znamenitého malíře, jehož nazírání na přírodní úkazy jest rozmanité.“¹⁵⁶ Odborný list Revue des Beaux-Arts napsal: „V. Radimský líčí světlo, chvějící se v prostoru a zrcadlící se ve vodě. Pozemní věci jsou jen pomůckou jeho výtvorů. Přes svody k jednotvárnosti, jež by v těchto dílech byly na snadě, poučí diváka bližší pozorování, že prostředky výrazu umění Radimského jsou velmi různotvárné a pestré.“¹⁵⁷

1914 – Radimský vystavoval ve Varšavě.¹⁵⁸

1919 – V tomto roce od 29. listopadu – 8. prosince se konala výstava v dívčí škole v Kolíně.¹⁵⁹

1920 – Výstava v salonu u Topiče v Praze. V Národní politice se psalo, že „je prvním vystoupením českého umělce po třicetiletém pobytu ve Francii s pracemi, které vznikly doma, ve vlasti.“¹⁶⁰

1921 – V sobotu dne 29. října v 10 hodin dopoledne byla vernisáž zahájena opět samostatná výstava v Topičově salonu v Praze, která čítala na 40 děl.¹⁶¹ K této příležitosti vyšel poměrně obsáhlý fejeton od Dr. F. X. Harlase v Národní politice z téhož roku: „V dobách tak zneklidněných a pohnutých, jako jsou naše dni, je pravou útěchou, setkáme-li se s uměleckou osobností, která nepřichází s petardami, neb aspoň s břeskným orchestrionem, aby společnost zase jednou ‚rozházela‘. [...] V. Radimský maloval od

¹⁵⁴ Národní politika 19. listopadu 1912, 4

¹⁵⁵ DVOŘÁK 1992, 2.

¹⁵⁶ Národní politika 15. června 1913, 10.

¹⁵⁷ Národní politika 15. června 1913, 10.

¹⁵⁸ REZLER 2006, nepag.

¹⁵⁹ REZLER 2006, nepag.

¹⁶⁰ Národní politika 12. března 1920, 3.

¹⁶¹ Národní politika 26. října 1921, 2.

počátku zcela po svém, originálně, a tak výrazně, že si toho i obecnstvo povšimlo. [...] je výmluvný, líčí-li přírodu, jak ji stopuje, ani dva z těch čtyřiceti obrazů nejsou malovány z ‚jedné palety‘. ”¹⁶²

1922 – Vystavilo Muzeum v Hradci Králové redukovanou reprízu výstavy, konanou ve stejném roce v Topičově salonu v Praze.¹⁶³ Zaměřena byla výhradně na obrazy s motivy z okolí Kolína.

1923 – Se konala samostatná výstava v květnu v muzeu v Chrudimi.¹⁶⁴

1924 – Výstava v Topičově salonu v Praze.¹⁶⁵

1925 – Radimský uspořádal svou samostatnou výstavu v Plzni.¹⁶⁶ Téhož roku realizoval výstavu v Redutě v Bratislavě, kde vystavil 30 krajin z Polabí.¹⁶⁷

1926 – Výstava v Topičově salonu v Praze a v muzeu v Hradci Králové.¹⁶⁸

1927 – 19. února 1927 v sobotu Radimský zahájil výstavu v Krasoumné jednotě (Parlament) v Praze.¹⁶⁹

1928 – Konala se výstava v Plzni.¹⁷⁰ A v Topičově Salonu v Praze.¹⁷¹

1930 – V tomto roce Václav Radimský uspořádal výstavu v Olomouci, kde se setkal s pochvalným zájmem obecnstva i moravského tisku. Výstavu mimo jiné navštívil arcibiskup Dr. Pečnar a pro svou soukromou galerii zakoupil obrazy Rybářská chýše v Polabí a Jarní šerv. Téhož roku 1. – 18. listopadu se konala souborná výstava v Moravské Ostravě.¹⁷²

¹⁶² Národní politika, 4. listopadu 1921, 1.

¹⁶³ ŠEVEČEK, 1985, nepag.

¹⁶⁴ Chrudimské listy 1942, 11.

¹⁶⁵ DVOŘÁK, 1922, 7.

¹⁶⁶ ŠEVEČEK, 1985, nepag.

¹⁶⁷ Lidové noviny 1925, 4.

¹⁶⁸ REZLER, 2006, nepag.

¹⁶⁹ Národní politika 1927, 10.

¹⁷⁰ Český deník 11. listopadu 1928, 9.

¹⁷¹ DVOŘÁK, 1992, 7.

¹⁷² Národní politika 21. října 1930, 7.

1931 – Výstava v Londýně.¹⁷³

1932 – Výstava v Topičově Salonu v Praze. Toho roku otevřel 7. února výstavu také ve výstavní síni obchodní akademie v Plzni.¹⁷⁴ Byl zde představen soubor obrazů vystavených v Londýně na jaře minulého roku spolu s grafickými listy.¹⁷⁵

1933 – Radimského výstava v pražském salonu u Topiče.¹⁷⁶ Další výstava byla otevřena 18. listopadu ve výstavní síni Společenského domu ve Zlíně.¹⁷⁷ V témže roce následovaly samostatné výstavy v Plzni, Moravské Ostravě a v Hradci Králové.¹⁷⁸

1934 – Přehlídka umělcovy tvorby v Chrudimském muzeu.¹⁷⁹ Následovaly samostatné výstavy v Plzni, v Hradci Králové a 20. října – 9. listopadu v Domě umění v Moravské Ostravě, kde bylo vystaveno 32 děl.¹⁸⁰

1935 – 1945 – Radimský pravidelně vystavoval svá nová díla v Rubešově galerii v Praze.¹⁸¹ K samostatné výstavě Václava Radimského v Rubešově Galerii v Praze v roce 1941 napsal úvodní text v katalogu Jindřich Čadík.¹⁸² Vyčítal v něm současníkům, že zůstávají Radimskému mnoho dlužni, poněvadž k nám podle něj přinesl „nejčistší formu impresionismu“ a jeho malba si udržela historickou hodnotu, zatímco se ztratila už celá řada „efemérních –ismů a slovo vývoj nabylo docela zvláštního významu u lidí poražených děsem před domnělou nepokrokovostí.“¹⁸³

1937 – Konala se výstava v Pardubicích a v Domě umění v Moravské Ostravě (2. – 25. října), kde umělec vystavil 42 svých prací.¹⁸⁴

¹⁷³ Český deník 5. února 1932, 5.

¹⁷⁴ REZLER 2006, nepag.

¹⁷⁵ Český deník, 5. února 1932, 5.

¹⁷⁶ Lidové noviny 8. března 1933,

¹⁷⁷ Zlín 10. listopadu 1933, 3.

¹⁷⁸ ŠEVEČEK, 1985, nepag.

¹⁷⁹ Chrudimské listy 1942, 11.

¹⁸⁰ REZLER 2006, nepag.

¹⁸¹ REZLER 2006, nepag.

¹⁸² ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹⁸³ DVOŘÁK 1992, 8.

¹⁸⁴ REZLER 2006, nepag.

1938 – Proběhla souborná výstava obrazů Václava Radimského v Muzeu v Hradci králové (27. března – 18. dubna 1938).¹⁸⁵

1939 – 3. prosince tohoto roku uvedl Radimský svou výstavu v Městském muzeu v Plzni.¹⁸⁶

1971 – Moderní sbírka Národní Galerie v Praze uvedla výstavu s názvem České umění XX. století, díl I., Generace 90. let, ze svých vlastních sbírek.¹⁸⁷

1979 – 1980 – Výstava Variace impresionismu v české malbě obsahovala 14 děl Václava Radimského. Konala se ve Středočeské galerii v Praze.¹⁸⁸

1982 – Pod záštitou Galerie hlavního města Prahy se konala výstava Světlo v českém malířství generace osmdesátých a devadesátých let. Zde bylo vystaveno 9 Radimského prací.¹⁸⁹

1984 – V Domě u Hybernů v Praze uspořádala z vlastních sbírek pražská Národní Galerie výstavu České malířství z přelomu století, kde vystavila větší soubor raných Radimského prací.¹⁹⁰

1985 – 1986 – Na přelomu těchto let se konaly výstavy Radimského obrazů v Horácké galerii v Novém Městě na Moravě, v Závodním klubu ROH v Uherském Brodě (10. ledna – 2. února) a v oblastní galerii výtvarného umění v Gottwaldově (5. listopadu 1985 – 5. ledna 1986).¹⁹¹

¹⁸⁵ REZLER 2006, nepag.

¹⁸⁶ REZLER 2006, nepag.

¹⁸⁷ ŠEVEČEK 1985, nepag.

Mezi roky 1945–1971 nedošlo, podle dostupných materiálů k žádné Radimského výstavě. Domnívám se, že by to mohlo být způsobeno malířovou roztroušenou pozůstalostí nebo nedostatečným zastoupením jeho obrazů v tehdejších galerijních a muzejních sbírkách. Nesmíme také opominout fakt, že po roce 1948 mohl být ignorován z ideologických důvodů, protože svým dílem neodpovídal socialisticko-realistickým estetickým měřítkům. Později mohl být nezáměrně o Václava Radimského zapříčiněn naopak používáním modernistických kritérií na jeho tvorbu, podle kterých se jeho dílo mohlo zdát jako stylový anachronismus.

¹⁸⁸ ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹⁸⁹ ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹⁹⁰ ŠEVEČEK 1985, nepag.

¹⁹¹ REZLER 2006, nepag.

1992 – Proběhla výstava s názvem *Václav Radimský 1867–1946, obrazy* v Regionálním muzeu v Kolíně, při jejíž příležitosti vyšel katalog *Malířské dílo Václava Radimského*. Autorem katalogu byl Prof. František Dvořák. Kurátorkou výstavy byla PhDr. Eva Jančíková.¹⁹²

2003 – Výstava Radimského obrazů v Galerii moderního umění v Hradci Králové, jejíž kurátorkou a autorkou katalogu výstavy byla Mgr. Petra Finřlová.¹⁹³

2005 – 2006 – V tomto období se konaly výstavy nesoucí název *Václav Radimský 1867-1946 výběr z malířské tvorby* (4. listopadu 2005 – 31. ledna 2006) ve Vlašském dvoře Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory a ve Východočeské galerii v Pardubicích na zámku (1. března – 28. května 2006), jejichž kurátorem a autorem katalogu byl Mgr. Aleš Rezler.¹⁹⁴

2007 – Výstava ku příležitosti významného výročí všech tří umělců: Oldřicha Blažíčka, Ferdinanda Engelmüllera a Václava Radimského. Konala se v Goltzově tvrzi v Golčově Jeníkově.¹⁹⁵

¹⁹² DVOŘÁK 1992.

¹⁹³ FINRLOVÁ 2003.

¹⁹⁴ REZLER 2006, nepag.

¹⁹⁵ <http://www.antikgoltz.cz/vystavy.html>, vyhledáno: 3. února 2010

II. Díla Václava Radimského zastoupená v galerijních a muzejních sbírkách v České republice

Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou (4 obrazy):

- Krajina s řekou, nedatováno, barevná litografie na papíře, 240 x 380 cm
- Krajina u Seiny, 1898–1899, olej na plátně, 67 x 93 cm
- Polabí, 1920, olej na plátně, 74 x 98 cm
- Polabí, po roce 1920, olej na lepence, 73 x 103 cm

České muzeum výtvarných umění v Praze (7 obrazů, 1 grafika):

- Chalupa u vody, 1900, tempera olejová na lepence, 67 x 96 cm
- Krajina, nedatováno, olej na lepence, 80 x 120 cm
- Krajina z Polabí, nedatováno (pravděpodobně po r. 1900), tempera olejová na kartonu, 73 x 97 cm
- Rybník, nedatováno (pravděpodobně po r. 1900), olej na lepence, 68,5 x 97,5 cm
- Řeka, nedatováno, litografie barevná na papíře, 23,5 x 38 cm
- Slepé rameno Labe, 1918–1920, tempera olejová na kartonu, 65 x 96 cm
- Tání, nedatováno, tempera olejová na kartonu, 80 x 67 cm
- Venkovská stavení, nedatováno, olej na plátně, 80 x 115 cm

Galerie výtvarného umění v Ostravě (8 obrazů, 5 grafik):

- Jitro na řece L'Épte, 1899, olej na plátně, 170 x 200 cm
- Krajina, 1909, olej na plátně, 50 x 82 cm
- Krajina, nedatováno (pravděpodobně po r. 1900), olej na plátně, 72 x 103 cm
- Krajina s kopami sena, 1896, olej na plátně, 60 x 81 cm
- Krajina s močálem, 1928, litografie na papíře, 22,4 x 28,8 cm
- Krajina s močálem, neuvedeno, litografie na papíře, 14 x 18,5 cm
- Krajina s močálem, neuvedeno, litografie na papíře, 17 x 22 cm
- Krajina s močálem, neuvedeno, litografie na papíře, 20,4 x 27 cm
- Krajina u Turnova, nedatováno (pravděpodobně 1902), olej na lepence, 72 x 103 cm
- Lyžaři, neuvedeno, litografie na papíře, 18 x 243 cm
- Pobřeží, 1901, olej na plátně, 65 x 100 cm

- Rybník v mlze, nedatováno (pravděpodobně 1902), olej na lepence, 68 x 98 cm
- Tůň, nedatováno, olej na lepence, 68,5 x 99 cm

Moravská galerie v Brně (4 obrazy):

- Krajina, nedatováno, olej na lepence, 55 x 70 cm
- Krajina po dešti, 1898, olej na plátně, 59,5 x 92 cm
- Na podzim, nedatováno, olej na lepence, 71 x 102 cm
- Rozlité Labe na Kolínsku, nedatováno, olej na plátně, 61 x 73,5 cm

Muzeum umění v Olomouci (7 obrazů, 8 grafik):

- Bouře, 30. léta, olej na lepence, 70 x 100,5 cm
- Jezero v lese, 30. léta 20. století, olej na lepence, 68,5 x 99 cm
- Jitro v bažinách, 1923, olej na kartonu, 68 x 95 cm
- Na rybníku, 30. léta 20. století, olej na plátně, 74 x 101 cm
- Rákosí v rybníce, 1930, litografie na papíře, 20,6 x 27,2 cm
- Rákos na břehu rybníka, 1944, akvatinta na papíře, 47,2 x 64,5 cm
- Rybník, 30. léta, olej na lepence, 70 x 100 cm
- Rybník, 1942, litografie s barevným podtiskem na papíře, 32,9 x 46,8 cm
- Rybník, 1942, litografie s barevným podtiskem na papíře, 33,2 x 55 cm
- Rybník, 1942, litografie s barevným podtiskem na papíře, 33,4 x 55 cm
- Rybník, 1942, litografie s barevným podtiskem na papíře, 33,4 x 55 cm
- Řeka s břehy zarostlými keři a stromy, 1942, akvatinta barevná na papíře, 47,4 x 64,5 cm
- Řeka Seina, kolem 1910, olej na plátně, 50 x 90 cm
- Starý most u Hradce Králové (Opatovice), nedatováno, akvatinta na papíře, 54 cm x 68 cm
- Venkovská krajina, 1897–1905, olej na plátně, 70 x 100 cm

Národní galerie v Praze (29 obrazů):

- Hillegam, 1904, olej na plátně, 67 x 100 cm
- Krajina (Barbizon), 1890, olej na plátně, 60 x 82 cm
- Krajina s řekou a stromy, 1901, olej na plátně, 82 x 118 cm

- Krajina u Loiry, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1902), olej na lepence, 65 x 99 cm
- Krajina za vesnicí, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1905), olej na plátně, 65 x 91 cm
- Jaro na Seině, 1906, olej na plátně, 64 x 90 cm
- Jezírko, nedatováno (pravděpodobně po r. 1900), olej na lepence, 48 x 64 cm
- Lesní interiér, nedatováno (pravděpodobně 1900), olej na lepence, 70 x 100 cm
- Louka se stromy, 1895, olej na plátně, 65 x 81 cm
- Mlýn na potoce v Giverny, 1900, olej na kartonu, 69 x 90 cm
- Moře u Giverny, 1901, olej na plátně, 81 x 100 cm
- Na řece (Kolín), nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1924), olej na plátně, 70 x 100 cm
- Polabí, 1906, olej na plátně, 54 x 74 cm
- Polabská krajina, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1920), olej na plátně, 55 x 81 cm
- Řepkové pole, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1905), olej na plátně, 68 x 88 cm
- Starý mlýn u Giverny, 1899, olej na plátně, 90 x 135,3 cm
- Sad, 1900, olej na plátně, 47,5 x 56 cm
- Skály u moře, 1901, olej na plátně, 81 x 100 cm
- Tůň, 1902, olej na plátně, 89,5 x 131 cm
- U vody, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1920), olej na lepence, 69 x 95 cm
- Vlčí máky, 1896, olej na plátně, 46 x 61 cm
- Voda v Auvergne, 1901-1902, olej na lepence, 70 x 100 cm
- Zahrada v Giverny, 1899, olej na plátně, 100,5 x 125 cm
- Zahrada s holým stromem, 1898, olej na plátně, 54,7 x 73,5 cm
- Z Francie, 1899, olej na plátně, 73. x 50 cm
- Zima na Seině, 1903, olej na plátně, 73,5 x 100 cm
- Zima v Normandii, 1902, olej na plátně, 100 x 73,5 cm
- Z Polabí, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1920), olej na lepence, 70 x 96 cm
- Z Polabí, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1921), olej na lepence, 70 x 59,8 cm

Oblastní galerie v Liberci (3 obrazy):

- Krajina s vodou, 1903, olej, plátno, 73 x 100 cm
- Krajina z okolí Paříže, 1898, olej na plátně, 62,5 x 92,5 cm
- Krajina z Giverny, 90. léta 19. století, olej na plátně, 65,5 x 100 cm

Regionální muzeum v Kolíně (8 obrazů):

- Jaro v Normandii, nedatováno (pravděpodobně 1901), olej na plátně, 65,5 x 93 cm
- Labská krajina, nedatováno (pravděpodobně mezi r. 1935–1940), olej na lepence, 70 x 90 cm
- Labská partie, 1940, olej na lepence, 94 x 102 cm
- Labská partie, nedatováno (pravděpodobně 1925 až 1930), olej na lepence, 66 x 95 cm
- Labská tůň (Labský břeh), nedatováno (pravděpodobně 1928 až 1930), olej na lepence, 69 x 100 cm
- Od Týnce nad Labem, nedatováno (pravděpodobně před 1930), olej a tempera na lepence, 50 x 70 cm
- Povodeň na Seině, nedatováno (pravděpodobně 1901), olej na plátně, 72 x 98 cm
- Zátoka v lese, nedatováno (pravděpodobně po roce 1930), olej na lepence, 68 x 82,5 cm

Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích (2 obrazy):

- Z Polabí, okolo 1890, olejová tempera (mastná tempera) na lepence, 71 x 99 cm
- Krajina s řekou, 1896, olej na plátně, 91 x 133 cm

Východočeská galerie v Pardubicích (5 obrazů):

- Bažina v Normandii, 1908–1910, olej na kartonu, 54 x 96 cm
- Lesní tůň, nedatováno, olej na lepence, 69 x 96 cm
- Potok v lese, kolem 1918, olej na lepence, 70 x 97 cm
- Seina v Rouenu, kol. 1900, olej na plátně, 54,5 x 74 cm
- Svítání v sadu, 1904, olej na plátně, 73 x 100 cm

Západočeská galerie v Plzni (9 obrazů):

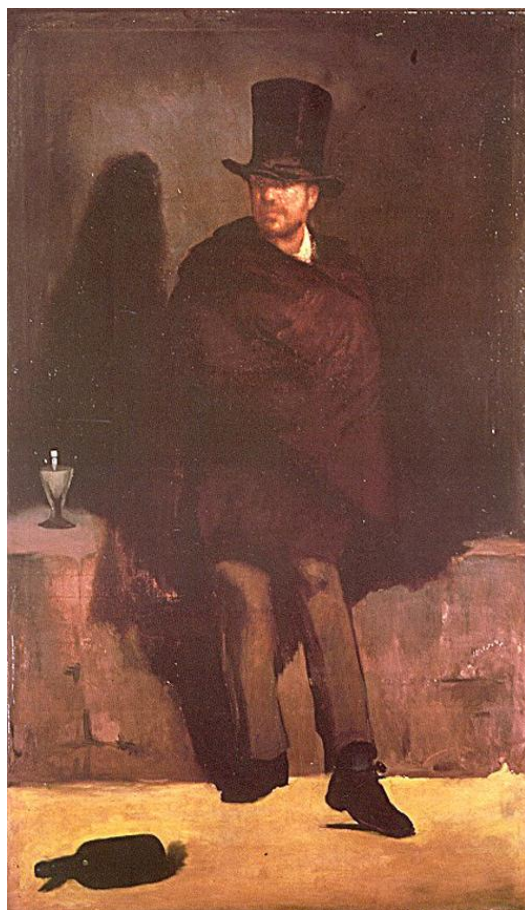
- Bouře na Seině, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1900), olej na plátně, 69 x 133 cm
- Jitro v lese, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1900), olej na lepence, 69,5 x 98,5 cm
- Krajina, nedatováno (pravděpodobně před r. 1900), olej na lepence, 69 x 98 cm
- Krajina s potokem, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1920), olej na lepence, 68 x 98 cm
- Krajina s řekou, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1900), olej na plátně, 135 x 173 cm
- Na staré rybárně, nedatováno (pravděpodobně po r. 1920), olej na lepence 64 x 78 cm
- Slunce před bouří, nedatováno (pravděpodobně kolem r. 1900), olej na lepence, 67 x 95 cm
- Tůň, nedatováno (pravděpodobně po r. 1900), olej na lepence, 78 x 100 cm
- Zátoka u lesa, nedatováno (pravděpodobně po r. 1920), olej na lepence, 70 x 95 cm

Sečteme-li veškerá díla Václava Radimského, ukazuje se, že jeho zastoupení ve sbírkách českých galerií a muzeích je vcelku početné. Jedná se dohromady přesně o 86 obrazů a 14. grafických listů.

III. Obrazová příloha:

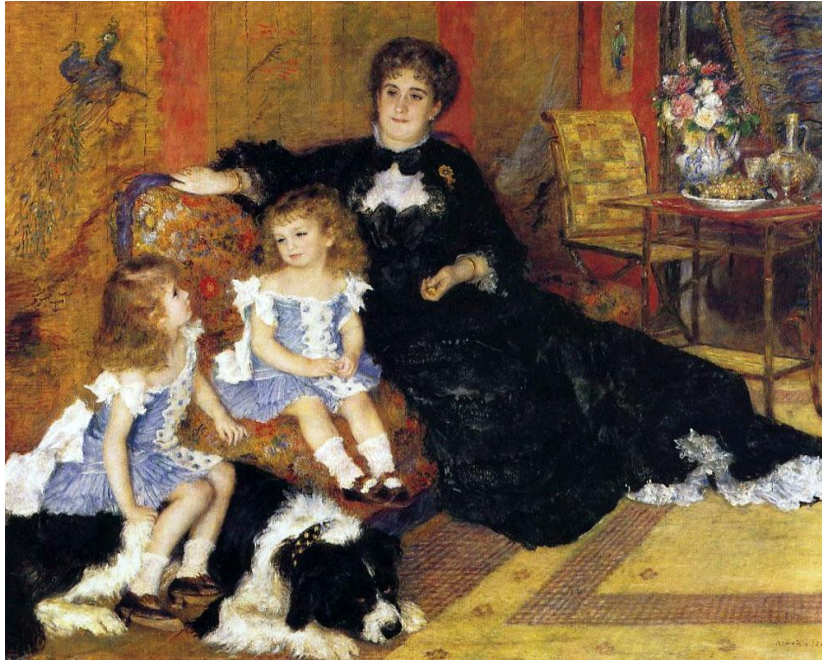
1. **Claude Oscar Monet:** Impression, soleil levant/ Imprese, východ slunce, 1873, olej na plátně, 48 x 63 cm. Wildenstein 263, Paříž, Musée Marmottan

2. **Edouard Manet:** Piják absintu, 1858-59, olej na plátně, 181 x 106 cm. Carlsberg Glyptotek, Kodaň

3. **Gustav Courbet:** Šterkaři, 1849, olej na plátně, 170 x 240 cm. Zničeno během druhé světové války

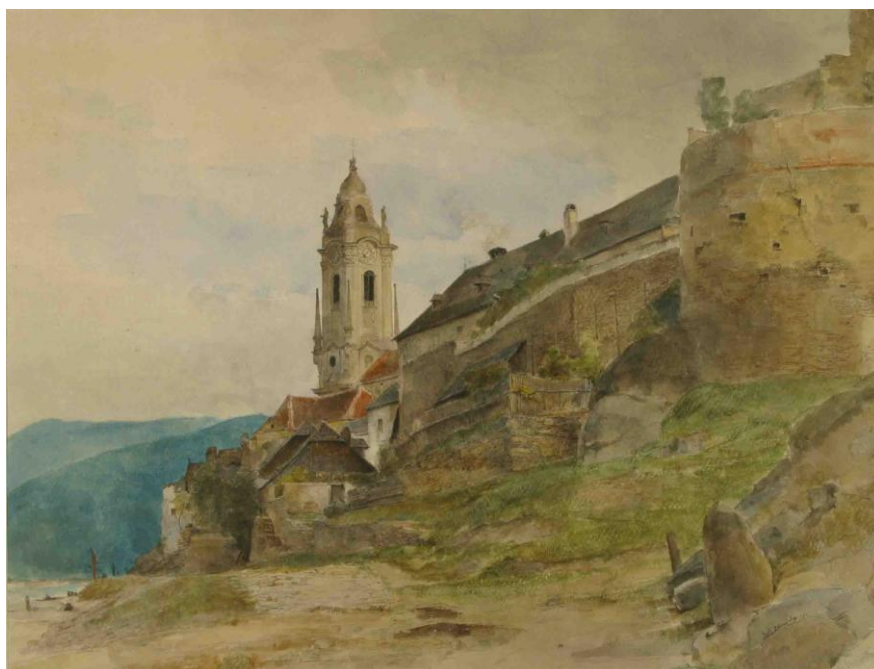
4. **August Renoir:** Paní Charpentierová s dětmi, 1878, olej na plátně, 154 x 191 cm. Metropolitan Museum of Art, New Yorku

5. **Henri Fantin- Latour:** Un atelier aux Batignolles/ Ateliér v Batignolles, 1870, olej na plátně, 204 x 273, 5 cm. Fatin-Latour 409, Paris, Musée d'Orsay

6. Václav Jan Emanuel Radimský, fotografie

7. Eduard P. von Lichtenfelse: Blick auf Dürnstein/ Pohled na Dürnstein, 1885, akvarel na papíře, 35 x 46 cm. Galerie Seidler, A-4020 Linz, Klosterstraße 14

8. Václav Radimský: Etude de Fougères/ Studie kapradí, 1894, olej na plátně, 85 x 120 cm. Soukromá sbírka

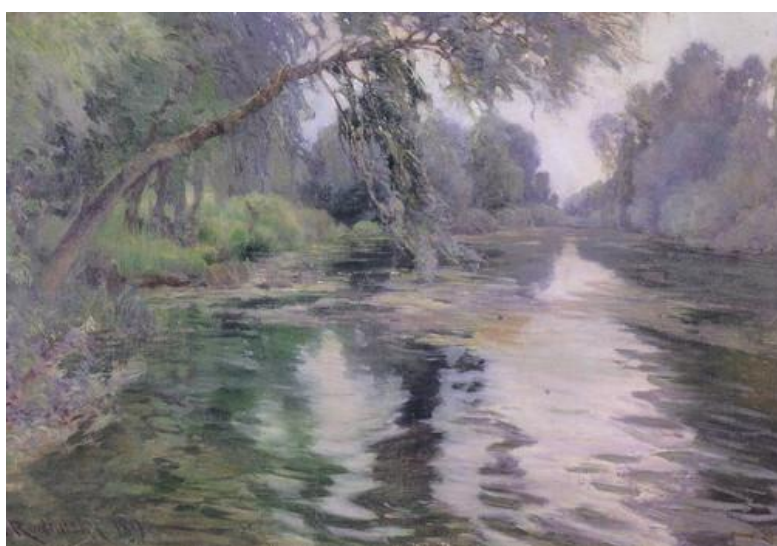
9. Václav Radimský: Říčka l'Epte v Giverny, kolem r. 1900, olej na plátně. Galerie Kroupa v Litomyšli

10. Willard Leroy Metcalf: Lily pond/ Rybník s lekníny, 1887, olej na plátně, 30, 8 x 38, 3 cm. Soukromá sbírka

11. La Bergamotte, Goulet, 1910, fotografie nepoužívaného mlýna, ve kterém si umělec zřídil ateliér

12. Václav Radimský: Krajina s řekou, 1896, olej na plátně, 91 x 133 cm. Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích

13. Václav Radimský: Krajina z okolí Paříže, 1898, olej na plátně, 62,5 x 92,5 cm. Oblastní galerie v Liberci

14. Václav Radimský: Chalupa u vody, 1900, olejová tempera na lepence, 67 x 96 cm. České muzeum výtvarných umění v Praze

15. Václav Radimský: Svítání v sadu, 1904, olej na plátně, 71 x 100 cm. Východočeská galerie v Pardubicích

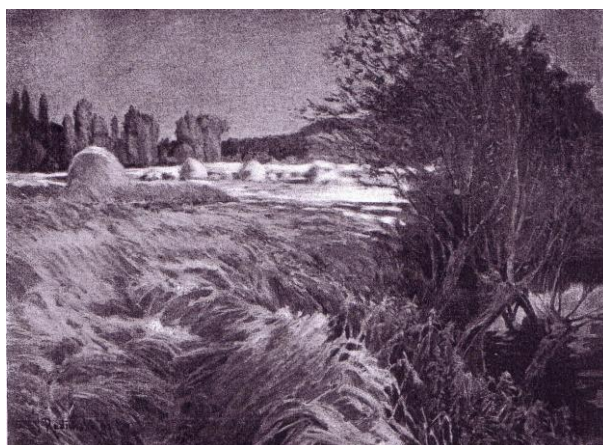
16. Václav Radimský s manželkou, 1910–1913,
fotografie

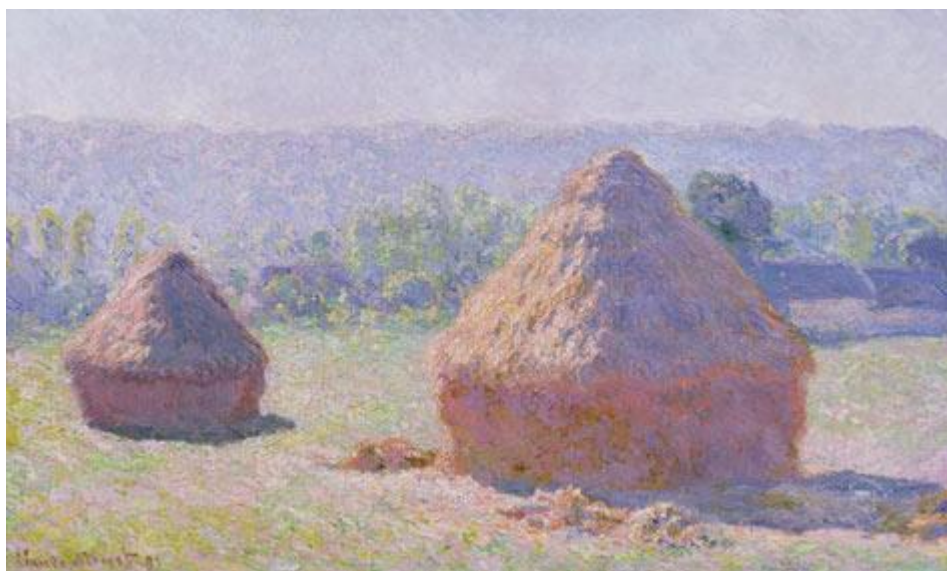
17. Václav Radimský: Snopy na poli, 1898, olej na plátně, 82x115cm. Soukromá sbírka

18. Václav Radimský: Stohy v Giverny - reprodukce z Volných směrů 1899

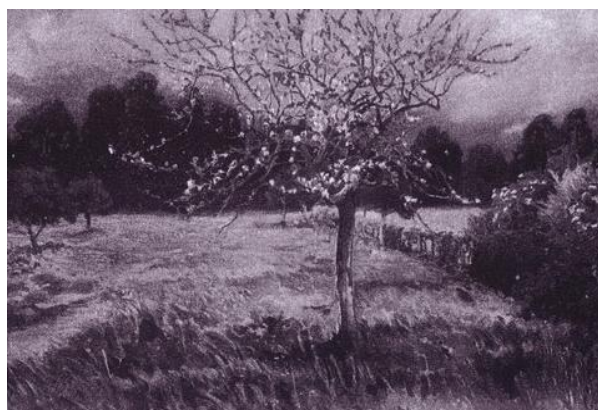
19. Václav Radimský: V lukách o senoseči - reprodukce z Volných směrů 1899

20. Claude Monet: Meules de foin à la fin de l'été, effets du matin/ Stohy sena na konci léta, ranní účinky, 1890. Musée d'Orsay, Paris

21. Václav Radimský: Večer v ovocném sadě - reprodukce ze Zlaté Prahy, 1899

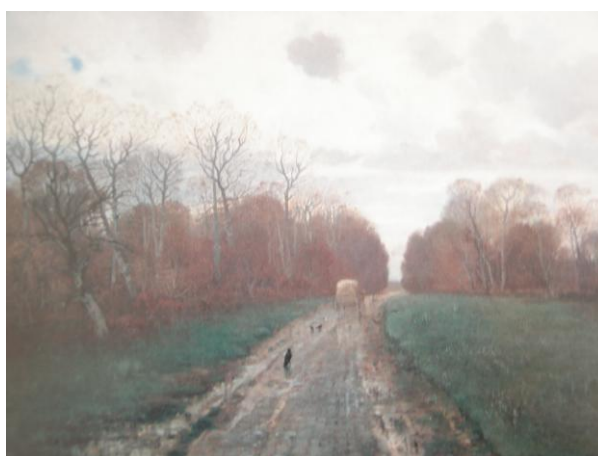
22. Václav Radimský: Pochmurný jarní den - reprodukce ze Zlaté Prahy, 1899

23. Antonín Chittussi: Podzim ve Fontainebleau, 1879, olej na plátně, 23 x 32,5 cm. Národní galerie v Praze

24. Antonín Chittussi: Paříž z Montmartru, 1887, olej na plátně, 46 x 55 cm. Západočeská galerie v Plzni

25. Václav Radimský: Cesta v lese, 1891, olej na lepence, 68 x 108 cm. Soukromá sbírka

26. Václav Radimský: Jitro v lese, (kolem r. 1900), olej na lepence, 69,5 x 98,5 cm. Západočeská galerie v Plzni

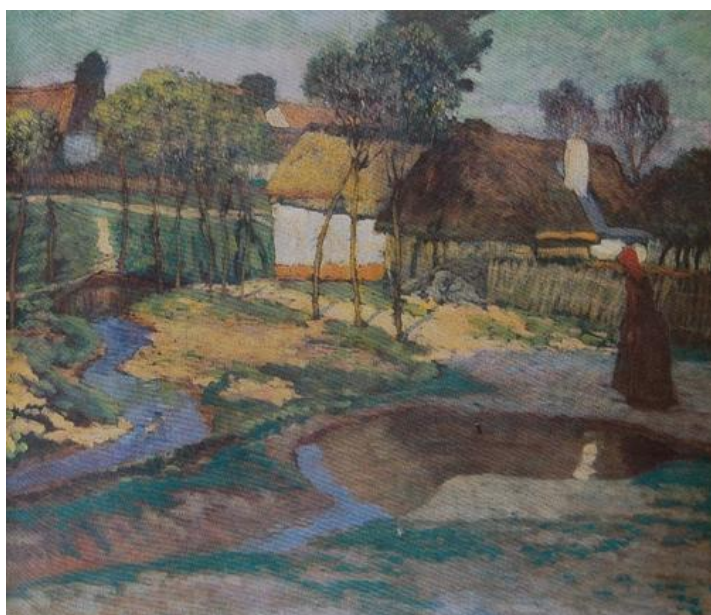
27. Václav Radimský: Krajina z Giverny, 1898, olej na plátně, 65,5 x 100 cm. Oblastní galerie v Liberci

28. Antonín Slavíček: Slunce v lese, 1898, olej na plátně, 90 x 115 cm. Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem

29. Antonín Slavíček: Potok v Okoři (na rubu Vesnice), 1901, tempera na lepence, 64 x 76 cm. Soukromá sbírka

30. Antonín Hudeček: Vesnice, 1907, olej na plátně, 100 x 120 cm. Národní galerie v Praze

31. Václav Radimský: Venkovská krajina, 1897-1905, olej na plátně, 70 x 100 cm. Galerie výtvarného umění, Olomouc

32. Václav Radimský: Karlův most v zimě. Praha, 1908, olej na plátně, 76,5 x 99,3 cm. Soukromá sbírka

33. Václav Radimský: Motiv z Polabí, 20. léta 20. století, olej na lepence, 70 x 100 cm. Soukromá sbírka

34. Václav Radimský: Krajina s vodní hladinou, před 1903, olej na plátně, 100 x 175 cm. Soukromá sbírka

IV. Seznam vyobrazení:

- 1. Claude Oscar Monet:** Imprese, východ slunce/ Impression, soleil levant, 1873, olej na plátně, 48 x 63 cm. Wildenstein 263, Paříž, Musée Marmottan. **Reprodukce z:** <http://www.claudemonetgallery.org/Impression--Sunrise.html>, vyhledáno dne 18. 2. 2010
- 2. Edouard Manet:** Piják absintu, 1858-59, olej na plátně, 181 x 106 cm. **Reprodukce z:** http://www.artmuseum.cz/images/manet_10_a.jpg, vyhledáno dne 12. 3. 2010
- 3. Gustav Courbet:** Štěrkaři, 1849, olej na plátně, **Reprodukce z:** <http://faculty.etsu.edu/kortumr/HUMT2320/realism/adobejpgimages/02stonebreakerslarge.jpg>, vyhledáno dne: 15. 4. 2010
- 4. August Renoir:** Paní Charpentierová s dětmi, 1878, olej na plátně, 154 x 191 cm. Metropolitan Museum of Art, New York. **Reprodukce z:** <http://www.renoirgallery.com/paintings/large/renoir-madame-charpentier-and-her-children.jpg>, vyhledáno dne: 15. 4. 2010
- 5. Henri Fantin- Latour:** Ateliér v Batignolles/ Un atelier aux Batignolles, 1870, olej na plátně, 204 x 273,5 cm. Fatin-Latour 409, Paris, Musée d'Orsay. **Reprodukce z:** http://www.assemblee-nationale.fr/histoire/Dreyfus/zola_biographie.asp, vyhledáno dne: 12. 3. 2010
- 6. Václav Jan Emanuel Radimský-** fotografie. **Reprodukce z:** REZLER Aleš: Václav Radimský 1867–1946: výběr z malířské tvorby: GFJ Vlašský dvůr, Kutná Hora, 4. 11. 2005–31. 1. 2006, Kutná Hora: Galerie Felixe Jeneweina 2005, nepag.
- 7. Eduard P. von Lichtenfelse:** Blick auf Dürnstein/ Pohled na Dürnstein, 1885, akvarel na papíře, 35 x 46 cm. Galerie Seidler, A-4020 Linz, Klosterstraße 14. **Reprodukce z** http://www.galerieseidler.at/g_lichtenfels_01.jpg, vyhledáno dne: 12. 3. 2010
- 8. Václav Radimský:** Etude de Fougères/ Studie kapradí, 1894, olej na plátně, 85 x 120 cm. Soukromá sbírka. **Reprodukce z:** <http://gfj.kh.cz/gfj.php?id=137&l=fr>, vyhledáno dne: 15. 4. 2010

9. Václav Radimský: Říčka l'Épte v Giverny, kolem r. 1900, olej na plátně. Soukromá sbírka. **Reprodukce z:** <http://galerie-kroupa.takeit.idnes.cz/vaclav-radimsky-ricka-l-epete-v-giverny-galerie-kroupa-litomysl-3896143-3896143?212965>, vyhledáno dne: 12. 3. 2009

10. Willard Leroy Metcalf: Lily pond/ Rybník s lekníny, 1887, olej na plátně, 30, 8 x 38, 3 cm. Soukromá sbírka. **Reprodukce z:** <http://graphics8.nytimes.com/images/2008/06/27/nyregionhttp://graphics8.nytimes.com/images/2008/06/27/nyregion/29artsct.2-650.jpg/29artsct.2-650.jpg>, vyhledáno dne: 15. 4. 2010

11. La Bergamotte, Goulet, 1910: fotografie nepoužívaného mlýna, ve kterém si umělec zřídil ateliér. **Reprodukce z:** REZLER Aleš: Václav Radimský 1867–1946: výběr z malířské tvorby: GFJ Vlašský dvůr, Kutná Hora, 4. 11. 2005–31. 1. 2006, Kutná Hora: Galerie Felixe Jeneweina 2005, nepag.

12. Václav Radimský: Krajina s řekou, 1896, olej na plátně, 91 x 133 cm. Severočeská galerie výtvarného umění, Litoměřice. **Reprodukce z:** FINFRLOVÁ Petra: Václav Radimský, katalog výstavy, Galerie moderního umění v Hradci Králové, 2003, nepag.

13. Václav Radimský: Krajina z okolí Paříže, 1898, olej na plátně, 62,5 x 92,5 cm. Oblastní galerie, Liberec. **Reprodukce z:** FINFRLOVÁ Petra: Václav Radimský, katalog výstavy, Galerie moderního umění v Hradci Králové, 2003, nepag.

14. Václav Radimský: Chalupa u vody, 1900, olejová tempera na lepence, 67 x 96 cm. České muzeum výtvarných umění, Praha. **Reprodukce z:** Katalog Galerie moderního umění, Hradec Králové.

15. Václav Radimský: Svítání v sadu, 1904, olej na plátně, 71 x 100 cm. Východočeská galerie, Pardubice. **Reprodukce z:** FINFRLOVÁ Petra: Václav Radimský, katalog výstavy, Galerie moderního umění v Hradci Králové, 2003, nepag.

16. Václav Radimský s manželkou, 1910–1913- fotografie. **Reprodukce z:** REZLER Aleš: Václav Radimský 1867–1946: výběr z malířské tvorby: GFJ Vlašský dvůr, Kutná Hora, 4. 11. 2005–31. 1. 2006, Kutná Hora: Galerie Felixe Jeneweina 2005, nepag.

- 17. Václav Radimský:** Snopy na poli, 1898, olej na plátně, 82x115cm. Soukromá sbírka.
Reprodukce z: DVOŘÁK František: V. Radimský: obrazy 1867- 1946, příloha katalogu výstavy, Regionální muzeum v Kolíně, 1992, nepag.
- 18. Václav Radimský:** Stohy v Giverny- reprodukce z Volných směrů, 1899. **Reprodukce z:** čas. Volné směry, 1899, 295.
- 19. Václav Radimský:** V lukách o senoseči- reprodukce z Volných směrů 1899.
Reprodukce z: čas. Volné směry, 1899, 289.
- 20. Claude Monet:** Meules de foin à la fin de l'été, effets du matin/ Stohy sena na konci léta, ranní účinky, 1890. Musée d'Orsay, Paris. **Reprodukce z:**
http://users.skynet.be/bk288323/peintres/Monet/monet_meule_foin.jpg, vyhledáno dne: 15. 4. 2010
- 21. Václav Radimský:** Večer v ovocném sadě- reprodukce ze Zlaté Prahy, 1899.
Reprodukce z: Zlatá Praha, 1899, 212.
- 22. Václav Radimský:** Pochmurný jarní den- reprodukce ze Zlaté Prahy, 1899.
Reprodukce z: Zlatá Praha, 1899, 205.
- 23. Antonín Chittussi:** Podzim ve Fontainebleau, 1879, olej na plátně, 23 x 32,5 cm. Národní galerie v Praze. **Reprodukce z:**
http://nd01.blog.cz/559/492/57f2383ee7_9597801_o2.jpg, vyhledáno dne: 15. 4. 2010
- 24. Antonín Chittussi:** Paříž z Montmartru, 1887, olej na plátně, 46 x 55 cm. Západočeská galerie v Plzni. **Reprodukce z:** TOMEŠ Jan: Antonín Chittussi, 1979, 73.
- 25. Václav Radimský:** Cesta v lese, 1891, olej na lepence, 68 x 108 cm. Soukromá sbírka. DVOŘÁK František: V. Radimský: obrazy 1867- 1946, příloha katalogu výstavy, Regionální muzeum v Kolíně, 1992, nepag.

- 26. Václav Radimský:** Jitro v lese, (kolem r. 1900), olej na lepence, 69,5 x 98,5 cm. Západočeská galerie v Plzni. **Reprodukce z:** ORLÍKOVÁ Jana: České malířství přelomu 19. a 20. století ve sbírce Západočeské galerie v Plzni, katalog výstavy, Plzeň 2007, 38.
- 27. Václav Radimský:** Krajina z Giverny, 1898, olej na plátně, 65,5 x 100 cm. Oblastní galerie v Liberci. **Reprodukce z:** FINFRLOVÁ Petra: Václav Radimský, katalog výstavy, Galerie moderního umění v Hradci Králové, 2003, nepag.
- 28. Antonín Slavíček:** Slunce v lese, 1898, olej na plátně, 90 x 115 cm. Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem. **Reprodukce z:** WITTLICH Petr: Antonín Slavíček 1870–1910, 2004, 54.
- 29. Antonín Slavíček:** Potok v Okoři (na rubu Vesnice), 1901, tempera na lepence, 64 x 76 cm. Soukromá sbírka. **Reprodukce z:** WITTLICH Petr: Antonín Slavíček 1870–1910, 2004, 53.
- 30. Antonín Hudeček:** Vesnice, 1907, olej na plátně, 100 x 120 cm. Národní galerie v Praze. **Reprodukce z:** KARLÍKOVÁ Ludmila: Antonín Hudeček, Praha 1983, 45.
- 31. Václav Radimský:** Venkovská krajina, 1897-1905, olej na plátně, 70 x 100 cm. Galerie výtvarného umění, Olomouc. **Reprodukováno v:** FINFRLOVÁ Petra: Václav Radimský, katalog výstavy, Galerie moderního umění v Hradci Králové, 2003, nepag.
- 32. Václav Radimský:** Karlův most v zimě. Praha, 1908, olej na plátně, 76,5 x 99,3 cm. Soukromá sbírka. **Reprodukováno v:** REZLER Aleš: Václav Radimský (1867 – 1946): výběr z malířské tvorby, katalog výstavy, Galerie Felixe Jeneweina v Kutné Hoře, 2005, nepag.
- 33. Václav Radimský:** Motiv z Polabí, 20. léta 20. století, olej na lepence, 70 x 100 cm. Soukromá sbírka. **Reprodukce z:** http://www.galeriekodl.cz/gallery/radimsky_reka.jpg, vyhledáno dne: 12. 3. 2010
- 34. Václav Radimský:** Krajina s vodní hladinou, před 1903, olej na plátně, 100 x 175 cm. Soukromá sbírka. **Reprodukce z:**

http://www.artantiques.cz/09/01/0901_soubory/0901natru_soubory/image005.jpg,

vyhledáno dne: 12. 3. 2010

Anglická anotace:

Václav Radimský – The omitted Czech Impressionist

At the end of the 19. century to escalate the interest about reality in the artistic background. Reaction of this fact have make the new artistic phenomenon- the impressionism. My bachelor thesis will deal with the position ignored but very principal Czech impressionist Vaclav Radimsky at the Czech artistic stage. The next part of it is the reflection this term of course and its knottiness of the simply application at the Czech history of art and cultural background.

Pět klíčových pojmů v anglickém jazyce:

Impressionism Václav Radimský Czech Republic painting landscape

Pět klíčových pojmů v českém jazyce:

Impresionismus Václav Radimský Česká republika malířství krajinářství

Počet znaků včetně mezer a uvedených poznámek pod čarou **bez příloh:** 82 217

Resumé

Václav Radimský – opomíjený český impresionista / Václav Radimský The omitted Czech impressionist

Bakalářské práce se zabývá především umělcovým životem a dílem, jeho srovnáním s českými umělci i francouzskými impresionisty a Radimského pozicí v českém malířství.

První kapitola se zabývá fenoménem impresionismu, jeho reflexí na českou výtvarnou scénu a také problematičností jeho zjednodušující aplikace na české dějiny umění.

Kapitola, která pojednává o umělcově soukromém i profesním životě, se snaží objasnit dosud neprobádanou oblast, jež se týkala Radimského studia na českých a německých výtvarných Akademiiích a především jeho studia na Akademii ve Vídni u prof. Eduarda P. von Lichtenfelse. Zaměřuje se také na jeho pobyt ve Francii v Giverny a jeho uměleckou tvorbu.

V další kapitole se rozebírá vztah Radimského a francouzských impresionistů (C. Monetem a P. Cézannem) se kterými se měl umělec dokonce osobně setkat. Je zde představeno několik vybraných Monetových děl, ve kterých je Radimského inspirace jasně zřetelná. Podobně je tomu tak i v následující kapitole názvem: Srovnání díla Václava Radimského s českými umělci (A. Chittussim, A. Slavíčkem, A. Hudečkem).

Bakalářská práce je zakončena kapitolou, ve které se autorka snaží objasnit pozici Václava Radimského v českém uměleckém prostředí. Zabývá se v ní umělcovou exkluzivitou i nabytými zkušenostmi ve Francii, kde se učil v přímém kontaktu s impresionisty.

V závěru je konstatováno celkové zhodnocení práce. Přílohy tvoří seznam Radimského výstav, soupis veškerých umělcových děl zastoupených v českých galeriích a muzeích a obrazová příloha.